HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

15 aprilie 2011 *

În cauza T-297/05,

IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH, cu sediul în München (Germania), reprezentată de H.-J. Prieß, M. Niestedt și C. Pitschas, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de domnul B. Schima, în calitate de agent, asistat de C. Arhold, avocat,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei [ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382] a Comisiei din 13 mai 2005 de anulare a Deciziei (003977/XXIII/A3 – S92/DG/ENV8/LD/kz) a Comisiei din 4 august 1992 de acordare a unei contribuții financiare de 530 000 ECU în cadrul proiectului Ecodata,

* Limba de procedură: germana.

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus din domnul J. Azizi (raportor), președinte, doamna E. Cremona și domnul S. Frimodt Nielsen, judecători,

grefier: doamna K. Andová, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 iunie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

1 Considerentul (20) al Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 248, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 198, denumit în continuare „Regulamentul financiar"), în versiunea aplicabilă situației de fapt din cauză, are în special următorul cuprins:

„[…] pentru cazurile de fraudă, […] trebuie să [se] facă trimitere la dispozițiile în vigoare privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene și combaterea corupției care implică funcționari ai Comunităților Europene sau ai statelor membre ale Uniunii Europene."

2 Articolul 72 alineatul (2) din Regulamentul financiar prevede:

„Instituția poate constata în mod oficial o creanță imputabilă altor persoane decât statele printr-o decizie care constituie titlu executoriu în sensul articolului 256 [CE]."

3 Articolul 109 din Regulamentul financiar prevede sub titlul „Principiile de acordare":

„(1) Acordarea subvențiilor se supune principiilor transparenței și tratamentului egal. Subvențiile nu pot fi cumulative, nu se pot acorda retroactiv și presupun cofinanțarea.

(2) Subvenția nu poate avea scopul sau efectul de a produce profit beneficiarului."

4 Articolul 119 alineatul (2) din Regulamentul financiar prevede:

„În cazul în care beneficiarul nu își îndeplinește obligațiile legale sau contractuale, se procedează la suspendarea subvenției și la reducerea sau anularea acesteia în cazurile menționate în normele de aplicare, după ce i s-a oferit beneficiarului posibilitatea de a prezenta propriile observații."

5 Articolul 183 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2342/2002 al Comisiei din 23 decembrie 2002 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului financiar (JO L 357, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 3, denumit în continuare „modalitățile de executare") privind articolul 119 din Regulamentul financiar și intitulat „Suspendarea și reducerea subvențiilor" prevede, în versiunea aplicabilă situației de fapt din cauză:

„(1) Ordonatorul de credite responsabil suspendă plățile și, în funcție de stadiul atins în cadrul procedurii, reduce subvenția sau solicită rambursarea proporțională de către beneficiar sau beneficiari:

(a) în caz de nerealizare, realizare necorespunzătoare, realizare parțială sau cu întârziere a acțiunii sau a programului de lucru aprobat;

[…]"

6 Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 1, p. 166) prevede în titlul I, denumit „Principii generale":

„Articolul 1

(1) În scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene, se adoptă prin prezenta o reglementare generală privind controalele uniforme, măsurile și sancțiunile administrative privind abaterile de la dreptul comunitar.

(2) Constituie abatere orice încălcare a unei dispoziții de drept comunitar, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a unui agent economic, care poate sau ar putea prejudicia bugetul general al Comunităților sau bugetele gestionate de acestea, fie prin diminuarea sau pierderea veniturilor acumulate din resurse proprii, colectate direct în numele Comunităților, fie prin cheltuieli nejustificate.

Articolul 2

(1) Controalele, măsurile și sancțiunile administrative se introduc în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura aplicarea corespunzătoare a dreptului comunitar. Acestea trebuie să fie eficace, proporționale și convingătoare, astfel încât să ofere o protecție adecvată a intereselor financiare ale Comunităților.

(2) Nicio sancțiune administrativă nu poate fi impusă în absența unor dispoziții în acest sens prevăzute într-un act comunitar emis anterior abaterii respective. În cazul modificării ulterioare a dispozițiilor care impun sancțiuni administrative și care sunt incluse în normele comunitare, se aplică retroactiv dispozițiile mai favorabile.

(3) Dreptul comunitar stabilește natura și domeniul de aplicare al măsurilor și sancțiunilor administrative necesare pentru o corectă aplicare a normelor în cauză, ținând cont de natura și de gravitatea abaterii, de avantajul acordat sau primit și de gradul de răspundere.

(4) Procedurile de aplicare a controalelor, măsurilor și sancțiunilor comunitare sunt reglementate prin legislația statelor membre, cu condiția respectării dreptului comunitar aplicabil.

Articolul 3

(1) Termenul de prescripție a acțiunii este de patru ani de la săvârșirea abaterii menționate la articolul 1 alineatul (1). Cu toate acestea, normele sectoriale pot să prevadă un termen mai scurt, care nu poate fi însă mai mic de trei ani.

În cazul unor abateri continue sau repetate, termenul de prescripție curge din ziua în care încetează săvârșirea abaterii respective. În ceea ce privește programele multianuale, termenul de prescripție trebuie, oricum, să curgă până la finalizarea programului.

Termenul de prescripție este întrerupt de orice act al unei autorități competente, adus la cunoștința persoanei în cauză, cu privire la cercetarea sau urmărirea în justiție a abaterii respective. Termenul de prescripție începe să curgă din nou după fiecare act de întrerupere.

Cu toate acestea, prescripția devine efectivă cel mai târziu la data la care expiră o perioadă egală cu dublul termenului de prescripție, fără ca autoritatea competentă să fi impus o sancțiune, cu excepția cazului în care acțiunea administrativă este suspendată în conformitate cu articolul 6 alineatul (1).

(2) Termenul de aplicare a deciziei prin care se instituie o sancțiune administrativă este de trei ani. Termenul curge de la data la care decizia devine definitivă.

Cazurile de întrerupere și de suspendare sunt reglementate de dispozițiile relevante de drept intern.

(3) Statele membre își păstrează posibilitatea de a aplica un termen mai lung decât cel prevăzut la alineatele (1) și, respectiv, (2).”

7 În titlul II, denumit „Măsuri și sancțiuni administrative”, Regulamentul nr. 2988/95 prevede:

„Articolul 4

(1) Ca regulă generală, orice abatere atrage după sine retragerea avantajului obținut nejustificat:

— prin obligația de a vărsa sumele datorate sau de a rambursa sumele primite nejustificat;

— […]

(2) Aplicarea măsurilor menționate la alineatul (1) se limitează la retragerea avantajului obținut, la care se adaugă, dacă acest lucru este prevăzut, dobânda care poate fi calculată pe bază forfetară.

(3) Actele despre care se stabilește că au drept scop obținerea unui avantaj care contravine obiectivelor dreptului comunitar aplicabil în situația în cauză, prin crearea în mod artificial a condițiilor necesare pentru obținerea avantajului, au drept consecință, după caz, fie neacordarea avantajului respectiv, fie retragerea acestuia.

(4) Măsurile prevăzute în acest articol nu sunt considerate sancțiuni.

Articolul 5

(1) Abaterile intenționate sau cele săvârșite din neglijență pot să atragă următoarele sancțiuni administrative:

[…]

(c) retragerea totală sau parțială a unui avantaj acordat prin norme comunitare, chiar dacă agentul economic a beneficiat în mod nejustificat numai de o parte din avantajul respectiv;

(d) excluderea sau retragerea unui avantaj pentru o perioadă ulterioară săvârșirii abaterii;

[…]

Articolul 6

(1) Fără a aduce atingere măsurilor și sancțiunilor administrative comunitare adoptate în baza normelor sectoriale existente la data intrării în vigoare a prezentului regulament, impunerea de sancțiuni financiare, cum ar fi amenzile administrative, poate fi suspendată printr-o decizie a autorității competente dacă pentru aceleași fapte împotriva persoanei în cauză a fost inițiată o acțiune penală. Suspendarea acțiunii administrative suspendă termenul de prescripție prevăzut la articolul 3.

[…]

Articolul 7

Măsurile și sancțiunile administrative comunitare pot fi aplicate agenților economici menționați la articolul 1, care au comis abaterea, și anume persoane fizice sau juridice și alte entități cărora dreptul intern le conferă capacitate juridică, precum și tuturor celor obligați să-și asume răspunderea pentru abatere sau să vegheze ca aceasta să nu fie comisă."

8 Articolul 2 alineatul (1) din Protocolul elaborat în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană la Convenția privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO 1996, C 313, p. 2, denumit în continuare „Protocolul la Convenția privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene") prevede sub titlul „Corupția pasivă":

„În sensul prezentului protocol, constituie corupție pasivă fapta săvârșită cu intenție, de către un funcționar, fie direct, fie prin intermediul unui terț, care constă în a pretinde sau a primi avantaje, de orice natură, pentru sine sau pentru un terț, sau de a accepta promisiunea unor avantaje, în scopul îndeplinirii sau neîndeplinirii, în mod contrar îndatoririlor sale oficiale, a unui act în conformitate cu funcția sa sau a unui act în legătură cu exercitarea funcției sale care aduce atingere sau este susceptibil să aducă atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene."

9 Conform articolului 3 alineatul (1) din același protocol, sub titlul „Corupția activă" se prevede:

„În sensul prezentului protocol, constituie corupție activă fapta săvârșită cu intenție, de către orice persoană, care constă în a promite sau a da, fie direct, fie prin intermediul unui terț, un avantaj de orice natură, unui funcționar, pentru sine sau pentru un terț, pentru ca acesta să îndeplinească sau să se abțină să îndeplinească, în mod contrar îndatoririlor sale oficiale, un act în conformitate cu funcția sa sau un act în legătură cu exercitarea funcției sale care aduce atingere sau este susceptibil să aducă atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene."

Situația de fapt

Procedură de invitație la propuneri și executarea proiectului Ecodata

10 Prin adoptarea definitivă a bugetului general al Comunităților Europene pentru exercițiul financiar 1992, Parlamentul European a decis că „o sumă de cel puțin

530 000 ECU [ar fi utilizată] pentru sprijinirea instituirii unei rețele de informații privind proiectele de turism ecologic în Europa" [capitolul B2, articolul 7100 (turism)] (JO L 26, p. 1, 659, denumit în continuare „bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992").

11 La 26 februarie 1992, Comisia Comunităților Europene a publicat în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* o invitație la propuneri în vederea sprijinirii unor proiecte în domeniul turismului și mediului (JO C 51, p. 15). În aceasta, Comisia a indicat că intenționa să aloce în total 2 milioane ECU și să selecționeze aproximativ 25 de proiecte eligibile pentru o finanțare de 60 % din costurile lor totale.

12 La 22 aprilie 1992, reclamanta, IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH (denumită în continuare „IPK"), o societate cu sediul în Germania și care desfășoară activități în domeniul turismului, a prezentat o cerere de sprijin financiar pentru un proiect privind crearea unei baze de date referitoare la turismul ecologic în Europa, denumită „Ecodata" (denumit în continuare „proiectul Ecodata"). Coordonarea proiectului trebuia să fie asumată de IPK. Cu toate acestea, pentru realizarea lucrărilor, IPK trebuia să colaboreze cu trei parteneri, și anume întreprinderea franceză Innovence, întreprinderea italiană Tourconsult și întreprinderea greacă 01-Pliroforiki. Propunerea nu cuprindea nicio precizare privind repartizarea sarcinilor între aceste întreprinderi, ci se limita să indice că toate erau „consultanți specializați în turism, precum și în proiecte privind informarea și turismul".

13 Prin scrisoarea din 4 august 1992 (denumită în continuare „decizia de acordare"), Comisia, la propunerea domnului Tzoanos, șef al unității 3 „Turism" din Direcția A „Promovarea întreprinderii și ameliorarea mediului său" din Direcția Generală Promovarea întreprinderilor, comerț, turism și economie socială (DG XXIII), a acordat IPK o contribuție financiară de 530 000 ECU pentru proiectul Ecodata (denumită în continuare „contribuția financiară în litigiu"). Aceasta a invitat-o să semneze și să trimită „declarația beneficiarului unei contribuții financiare", care era anexată la

decizia de acordare și în care figurau condițiile de obținere a contribuției menționate. În declarația respectivă se prevedea că 60 % din cuantumul contribuției va fi plătit de Comisie la primirea declarației beneficiarului semnate în mod corespunzător de IPK și că suma restantă va fi plătită în urma primirii și a acceptării de către Comisie a rapoartelor asupra executării proiectului. Punctul 7 din declarație prevedea că beneficiarul accepta să renunțe la plata eventualei sume restante în cazul nerespectării termenelor indicate la punctele 4 și 5 pentru transmiterea rapoartelor privind avansarea proiectului și utilizarea ajutorului financiar. Conform punctului 8 din această declarație, beneficiarul accepta, dacă starea cheltuielilor nu justifica utilizarea cuantumului ajutorului financiar, să ramburseze Comisiei, la solicitarea acesteia, sumele nejustificate deja plătite. Declarația a fost semnată de IPK la 23 septembrie 1992 și a fost înregistrată la DG XXIII a Comisiei la 29 septembrie 1992.

14 La 24 noiembrie 1992, domnul Tzoanos a convocat IPK și 01-Pliroforiki la o reuniune care a avut loc în absența celorlalți doi parteneri la proiect. Cu această ocazie, domnul Tzoanos a propus încredințarea celei mai importante părți din proiect și acordarea celei mai mari părți din fonduri întreprinderii 01-Pliroforiki. IPK s-ar fi opus acestei solicitări.

15 Prima parte din contribuția financiară, și anume 318 000 ECU (60 % din subvenția totală de 530 000 ECU), a fost plătită în ianuarie 1993.

16 La sfârșitul lunii februarie 1993, domnului Tzoanos i s-a retras dosarul proiectului Ecodata. În continuare, împotriva acestuia din urmă s-au inițiat o procedură disciplinară, precum și investigații interne asupra dosarelor pe care le gestiona. Procedura disciplinară a avut drept rezultat revocarea domnului Tzoanos, cu efect de la 1 august 1995. În schimb, investigația internă privind procedura administrativă care a determinat adoptarea deciziei de acordare nu a evidențiat nicio abatere.

17 În urma unui raport de evaluare negativ privind executarea proiectului Ecodata, Comisia, prin decizia din 3 august 1994 (denumită în continuare „decizia de respingere din 3 august 1994" sau „decizia în litigiu"), a refuzat plata celei de a doua tranșe a contribuției financiare, în cuantum de 212 000 ECU, și a precizat că dorește să reflecteze în privința unei eventuale decizii de solicitare a rambursării primei tranșe a contribuției respective.

Procedura în litigiu privind decizia de respingere din 3 august 1994

18 IPK a introdus o acțiune având ca obiect anularea deciziei de respingere din 3 august 1994, care a determinat începerea unei prime proceduri contencioase în fața instanțelor comunitare (denumită în continuare „prima procedură contencioasă").

19 Prin Hotărârea din 15 octombrie 1997, IPK/Comisia (T-331/94, Rec., p. II-1665), Tribunalul a respins această acțiune.

20 În susținerea acestei respingeri, Tribunalul a constatat între altele, la punctul 47 din această hotărâre, următoarele:

„[...] [IPK] nu poate imputa Comisiei că a cauzat întârzierile în executarea proiectului [Ecodata]. În această privință, trebuie constatat [că IPK] a așteptat până în luna martie 1993 înainte de a iniția negocieri cu partenerii săi privind repartizarea sarcinilor în vederea executării proiectului, deși aceasta era întreprinderea coordonatoare a proiectului. Astfel, [IPK] a lăsat să treacă jumătate din timpul prevăzut pentru executarea proiectului fără să fi putut în mod rezonabil să înceapă lucrări eficiente. Deși [IPK] a furnizat indicii în sensul că unul sau mai mulți funcționari ai Comisiei au avut o imixtiune supărătoare în proiect în perioada noiembrie 1992-februarie 1993, aceasta nu a

demonstrat în niciun fel că aceste imixtiuni au privat-o de orice posibilitate de a iniția o cooperare efectivă cu partenerii săi înainte de luna martie 1993."

21 În urma unui recurs formulat de IPK, Curtea a anulat hotărârea Tribunalului și i-a trimis cauza spre rejudecare (Hotărârea Curții din 5 octombrie 1999, IPK/Comisia, C-433/97 P, Rec., p. 6795).

22 În susținerea hotărârii sale, Curtea a stabilit în special următoarele:

„15 [...] [T]rebuie să se constate că, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 47 din hotărârea atacată, [IPK] a furnizat indicii referitoare la imixtiuni în gestionarea proiectului, imixtiuni din partea unor funcționari ai Comisiei și precizate la punctele 9 și 10 din hotărârea atacată, care este posibil să fi avut efecte asupra bunei desfășurări a proiectului.

16 În astfel de împrejurări, revenea Comisiei sarcina de a demonstra că, în pofida comportamentelor în discuție, [IPK] rămânea în măsură să gestioneze proiectul în mod satisfăcător.

17 Rezultă din aceasta că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a solicitat [ca IPK] să furnizeze dovada că acțiunile funcționarilor Comisiei o privaseră de orice posibilitate de a iniția o cooperare efectivă cu partenerii proiectului."

23 În urma retrimiterii, Tribunalul a admis acțiunea prin Hotărârea din 6 martie 2001, IPK-München/Comisia (T-331/94, Rec., p. II-779).

24 În această hotărâre, în titlul „Cu privire la obiectul litigiului", Tribunalul a constatat următoarele:

„34 În cadrul prezentei acțiuni, Tribunalul trebuie să se pronunțe asupra legalității deciziei Comisiei prin care s-a refuzat plata celei de a [doua] tranșe a [contribuției financiare] acordate reclamantei pentru realizarea proiectului Ecodata. Motivele acestui refuz figurează în decizia [în litigiu] și în scrisoarea din 30 noiembrie 1993, la care face trimitere decizia menționată.

35 Cu toate acestea, trebuie să se constate că scrisoarea din 30 noiembrie 1993 este compusă din două părți. O primă parte, și anume punctele 1-5 din scrisoare, se referă la refuzul Comisiei de a plăti a [doua] tranșă a [contribuției financiare] și cuprinde, așadar, anumite motive ale deciziei [în litigiu]. A doua parte, și anume punctele 6-12 din scrisoare, se referă la eventuala recuperare a 60 % din [contribuția financiară] deja plătite. Or, până în prezent, Comisia nu a adoptat încă nicio decizie în privința acestei recuperări.

36 Rezultă din aceasta, astfel cum Comisia a recunoscut în ședință, că punctele 6-12 din scrisoarea din 30 noiembrie 1993 nu fac parte din motivarea deciziei [în litigiu]. Aceste puncte au fost invocate doar în contextul unei eventuale decizii viitoare a Comisiei de a solicita rambursarea tranșei din [contribuția financiară] deja plătite. Argumentația pe care reclamanta a dezvoltat-o în cererea sa introductivă cu privire la punctele 6-12 din scrisoarea din 30 noiembrie 1993 trebuie, așadar, să fie considerată inadmisibilă."

25 Cu privire la fond, Tribunal s-a pronunțat în special după cum urmează:

„85 În aceste condiții și în lipsa altor argumente prezentate de Comisie, trebuie constatat că [Comisia] nu a furnizat dovada că, în pofida imixtiunii sale, în special cea având drept scop asocierea Studienkreis la proiect […], «[IPK] a rămas în măsură să gestioneze proiectul [Ecodata] în mod satisfăcător».

86 În consecință, având în vedere faptul, pe de o parte, că începând din vara anului 1992 până cel puțin la 15 martie 1993, Comisia a insistat pe lângă [IPK] în vederea asocierii la proiect a Studienkreis […] – chiar dacă propunerea [IPK] și decizia de acordare […] nu prevăd participarea acestei întreprinderi la proiectul [Ecodata] – fapt care a determinat în mod necesar întârzierea executării proiectului, și, pe de altă parte, că, în speță Comisia nu a furnizat dovada că în pofida acestei imixtiuni, [IPK] a rămas în măsură să gestioneze proiectul în mod satisfăcător, trebuie concluzionată încălcarea principiului bunei-credințe de către Comisie, prin faptul că aceasta a refuzat plata celei de a [doua] tranșe a [contribuției financiare] pentru motivul că proiectul nu fusese finalizat la 31 octombrie 1993."

26 În continuare, Tribunalul a examinat argumentul Comisiei întemeiat pe existența unei înțelegeri între domnul Tzoanos, 01-Pliroforiki și IPK, invocat de Comisie în etapa memoriului în apărare, și ulterior aprofundat și precizat în înscrisurile sale subsecvente și a constatat în special următoarele:

„88 Totuși, în măsura în care, în ceea ce privește această din urmă imixtiune, Comisia tinde să evidențieze existența unei înțelegeri nelegale între domnul Tzoanos, 01-Pliroforiki și [IPK] […], se impune să ne pronunțăm și cu privire la aplicarea principiului *fraus omnia corrumpit*, care, în opinia Comisiei, trebuie să justifice respingerea prezentei acțiuni.

89 Referitor la acest aspect, Comisia explică […] că decizia [de acordare] a fost rezultatul unei înțelegeri nelegale între domnul Tzoanos, 01-Pliroforiki și [IPK]. În susținerea argumentației sale, Comisia se referă la procesele-verbale ale interogatoriilor care au avut loc în cadrul anchetei pe care justiția belgiană a inițiat-o împotriva domnului Tzoanos […]. Aceasta subliniază că domnul Freitag, administrator și proprietar al [IPK], a declarat că domnul Tzoanos i-a solicitat să îl numească comanditar al ETIC [European Travel Intelligence Center], una dintre societățile acestuia, lăsându-l să înțeleagă că [IPK] ar obține mai ușor pe viitor contracte din partea Comisiei […] În plus, domnul Tzoanos i-ar fi precizat domnului Freitag că un proiect prezentat de acesta din urmă în cursul unei conferințe a DG XXIII la Lisabona în luna mai 1992 «putea să se concretizeze» dacă acestuia i se plătea un comision de 30 000 ECU […] În susținerea argumentației sale, Comisia arată de asemenea că, începând din iunie 1992, Lex Group a reprezentat ETIC în Grecia (broșura nr. 1/92 a ETIC). Or, domnul Tzoanos ar fi fost fondatorul Lex Group, iar funcția de responsabil pentru contractele cu clienții acestei societăți ar fi fost încredințată doamnei Sapountzaki, logodnica sa la momentul respectiv, care a devenit ulterior soția sa. 01-Pliroforiki ar fi fost succesoarea Lex Group în calitate de reprezentant al ETIC în Grecia. În plus, Comisia se referă la declarația domnului Franck, colaborator al ETIC, care ar dovedi în mod clar comportamentul coluziv al domnului Tzoanos, al 01-Pliroforiki și al [IPK] […] Ar fi semnificativ faptul că Innovence, singurul partener al [IPK] în cadrul proiectului care nu avea legături nici cu domnul Tzoanos, nici cu domnul Freitag, nu a fost invitată la reuniunea din 24 noiembrie 1992 […] care s-ar fi desfășurat în birourile ETIC. Comisia semnalează de asemenea că domnul Tzoanos dispunea de numărul de telefon privat al domnului Freitag. În cursul conversației telefonice pe care domnul von Moltke a avut-o cu domnul Freitag, la 10 martie 1993, acesta din urmă l-ar fi acoperit pe domnul Tzoanos și ar fi devenit astfel complicele său. La ședință, Comisia s-a mai referit la hotărârea pronunțată de tribunal de grande instance de Paris (Camera a douăsprezecea) din 22 septembrie 2000, prin care domnul Tzoanos ar fi fost condamnat la o pedeapsă de patru ani de închisoare pentru corupție.

90 Tribunalul constată că nici în decizia [în litigiu], nici în scrisoarea din 30 noiembrie 1993, la care face trimitere decizia [în litigiu], nu se face mențiune despre existența unui comportament coluziv al domnului Tzoanos, al 01-Pliroforiki și al [IPK], care ar constitui un impediment pentru plata celei de a [doua] tranșe a [contribuției financiare] către aceasta din urmă. În plus, decizia [în litigiu] și

scrisoarea din 30 noiembrie 1993 nu cuprind nicio indicație în sensul că, în speță, Comisia considera că [contribuția financiară] fusese acordată în mod nelegal [IPK]. În aceste împrejurări, explicația dată de Comisie privind pretinsa existență a unei înțelegeri nelegale între părțile în cauză nu poate fi considerată drept o clarificare adusă pe parcursul procesului cu privire la anumite motive invocate în decizia [în litigiu] […]

91 Având în vedere faptul că, în temeiul articolului [230 CE], Tribunalul trebuie să se limiteze la un control al legalității deciziei [în litigiu] pe baza motivelor cuprinse în acest act, argumentația Comisiei referitoare la principiul *fraus omnia corrumpit* nu poate fi admisă.

92 Trebuie adăugat că, în urma adoptării deciziei [în litigiu], dacă Comisia ar fi considerat că indiciile menționate la punctul 89 de mai sus erau suficiente pentru a concluziona existența unei înțelegeri nelegale între domnul Tzoanos, 01-Pliroforiki și [IPK], care a afectat negativ procedura de atribuire a subvenției în favoarea proiectului Ecodata, aceasta ar fi putut, în loc de a prezenta în cursul prezentei proceduri un motiv nemenționat în decizia respectivă, să o revoce și să adopte o nouă decizie prin care nu numai să se refuze plata celei de [a doua] tranșe a [contribuției financiare], ci și prin care să se dispună rambursarea tranșei deja plătite."

27 Comisia și IPK au formulat fiecare recurs împotriva acestei hotărâri a Tribunalului. În susținerea recursului formulat, Comisia a invocat, între altele, un al cincilea motiv întemeiat pe neexaminarea principiului *fraus omnia corrumpit*. La rândul său, IPK a solicitat anularea hotărârii atacate, în măsura în care, la punctele 34-36, aceasta pornește de la principiul că punctele 6-12 din motivarea scrisorii Comisiei din 30 noiembrie 1993 nu făceau parte din decizia de respingere din 3 august 1994.

28 Prin Hotărârea din 29 aprilie 2004, IPK-München și Comisia (C-199/01 P și C-200/01 P, Rec., p. I-4627), Curtea a respins ca inadmisibil recursul declarat de IPK și ca nefondat recursul declarat de Comisie.

29 Cu privire la al cincilea motiv invocat de Comisie, Curtea s-a pronunțat după cum urmează:

„62 Prin intermediul celui de al doilea și al celui de al cincilea motiv, care trebuie examinate împreună și în primul rând, Comisia impută Tribunalului, pe de o parte, că nu a ținut cont de considerațiile expuse la punctele 15 și 16 din Hotărârea Curții din 5 octombrie 1999, IPK/Comisia, [C-433/97 P, Rec., p. 6795], în special în ceea ce privește pertinența pretinsei înțelegeri nelegale existente între [domnul Tzoanos], […] 01-Pliroforiki și IPK.

63 Comisia susține că această înțelegere a întârziat executarea proiectului cel puțin până în luna februarie 1993, în măsura în care, pe de o parte, partenerii la proiect nu s-au putut înțelege cu privire la atribuirea fondurilor solicitată în favoarea partenerului grec de [domnul Tzoanos], aspect care a determinat stagnarea proiectului, și în măsura în care, pe de altă parte, IPK a acoperit în mod expres acțiunile [domnului Tzoanos]. În temeiul punctelor 15 și 16 din Hotărârea Curții din 5 octombrie 1999, IPK/Comisia, [C-433/97 P, Rec., p. 6795], Tribunalul ar fi trebuit să verifice dacă Comisia a demonstrat că, în pofida acțiunilor în cauză, IPK a rămas în măsură să gestioneze proiectul în mod satisfăcător. În consecință, în opinia Comisiei, prin faptul că nu a luat în considerare argumentul său referitor la o astfel de înțelegere considerându-l ca fiind lipsit de relevanță, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.

64 Pe de altă parte, Comisia arată că, întrucât a constatat că nu era o instanță penală și că nu putea examina problema unei astfel de înțelegeri, Tribunalul a încălcat principiul *dolo agit, qui petit, quod statim redditurus est* și principiul *fraus omnia corrumpit*.

65 În schimb, IPK subliniază că nu a existat nicio înțelegere nelegală între [domnul Tzoanos], […] 01-Pliroforiki și IPK însăși. În orice caz, legalitatea deciziei ar trebui apreciată doar în raport cu motivarea în temeiul căreia a fost adoptată și, astfel cum a stabilit Tribunalul, decizia în litigiu nu ar cuprinde nicio constatare în ceea ce privește o așa-numită înțelegere nelegală a IPK cu [domnul Tzoanos] și […] cu 01-Pliroforiki.

66 Potrivit unei jurisprudențe constante, obligația de a motiva o decizie cauzatoare de prejudiciu are drept scop să dea posibilitatea Curții să își exercite controlul asupra legalității deciziei și să acorde persoanei interesate o indicație suficientă pentru a afla dacă decizia este bine fundamentată sau dacă este afectată de un viciu ce permite contestarea validității sale. Rezultă din aceasta că motivarea trebuie, în principiu, să fie comunicată persoanei interesate în același timp cu decizia cauzatoare de prejudiciu și că lipsa motivării nu poate fi remediată prin faptul că persoana interesată ia la cunoștință motivele deciziei în cursul procedurii în fața Curții […]

67 Pe de altă parte, în temeiul articolului [230 CE], Tribunalul trebuie să se limiteze la un control al deciziei în litigiu pe baza motivelor cuprinse în acest act.

68 În speță, prin decizia în litigiu, Comisia a refuzat, pentru motivele cuprinse în scrisoarea din 30 noiembrie 1993, să plătească IPK cuantumul de 40 % neplătit încă din contribuția financiară de 530 000 ECU pe care o avusese în vedere pentru proiect. În această din urmă scrisoare, Comisia a informat IPK că, în opinia sa, activitatea desfășurată până la 31 octombrie 1993 nu corespundea în mod satisfăcător celor avute în vedere în propunere și, la punctele 1-6 din aceeași scrisoare, a prezentat în detaliu motivele care au determinat-o să adopte această decizie.

69 Rezultă din cuprinsul punctului 15 din prezenta hotărâre că nici în scrisoarea din 30 noiembrie 1993, nici în decizia în litigiu nu se menționează existența unei înțelegeri între [domnul Tzoanos], […] 01-Pliroforiki și IPK. În consecință, la punctul 90 din hotărârea atacată, Tribunalul, în mod întemeiat, nu a considerat o astfel de înțelegere ca fiind un motiv al deciziei în litigiu.

70 Pe de altă parte, întrucât a apreciat că scrisoarea din 30 noiembrie 1993 și decizia în litigiu nu cuprindeau nicio indicație asupra faptului că, în opinia Comisiei, contribuția financiară fusese acordată IPK în mod nelegal, Tribunalul a concluzionat în mod corect că explicația prezentată de Comisie privind pretinsa existență a unei înțelegeri nelegale între părțile în cauză nu putea fi considerată o clarificare furnizată pe parcursul procesului referitoare la motivele invocate în decizia în litigiu și că jurisprudența indicată la punctul 66 din prezenta hotărâre se aplică în prezenta cauză.

71 În aceste condiții, Tribunalul a putut, așadar, la punctul 91 din hotărârea atacată, să deducă din ansamblul acestor motive, fără a săvârși o eroare de drept, că argumentația Comisiei privind principiul *fraus omnia corrumpit* nu putea fi admisă."

Procedura administrativă care a determinat adoptarea deciziei atacate

30 Prin scrisoarea din 30 septembrie 2004, Comisia, referindu-se la Hotărârea IPK-München și Comisia, citată la punctul 28 de mai sus, a precizat IPK că a efectuat o investigație aprofundată în privința domnului Tzoanos din care ar fi rezultat atribuirea în mod obișnuit de către acesta din urmă a unor proiecte în care întreprinderile grecești pe care le propunea erau partenere și de la care acesta primea beneficii cu titlu personal. Comisia ar fi reexaminat legalitatea și corectitudinea procedurii de acordare a contribuției financiare în litigiu și ar fi ajuns la concluzia că decizia de acordare

era nelegală, în măsura în care rezulta dintr-o înțelegere între domnii Tzoanos și Freitag, director și proprietar al IPK. Astfel, Comisia ar preconiza „să anuleze" decizia de acordare.

31 Prin scrisorile din 26 noiembrie și din 23 decembrie 2004, precum și din 21 februarie 2005, IPK a prezentat observații asupra scrisorii din 30 septembrie 2004. În scrisorile din 23 decembrie 2004 și din 21 februarie 2005, IPK a solicitat de asemenea plata celei de a doua tranșe a contribuției financiare în litigiu. IPK a reiterat în mod oficial această cerere prin scrisoarea din 20 iulie 2005.

32 Prin scrisoarea din 13 mai 2005 [ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382], adresată IPK și în special domnului Freitag (denumită în continuare „decizia atacată"), Comisia a prezentat între altele următoarele:

„În aceste împrejurări, [Comisia a] reexaminat procedura de acordare a contribuției financiare [în litigiu] în vederea verificării legalității și a corectitudinii sale.

Pentru motivele care vor fi expuse la literele (a)-(k) de mai jos [a se vedea punctul 33 de mai jos], [Comisia a] ajuns la concluzia că acordarea contribuției financiare [în litigiu] era nelegală și incorectă, în măsura în care era rezultatul unei înțelegeri între domnul Tzoanos și [domnul Freitag].

Pentru acest motiv, Comisia a decis să anuleze decizia anterioară de acordare a unei contribuții financiare de 530 000 ECU în cadrul proiectului Ecodata […]

Conform acestei decizii, mai întâi, Comisia refuză să plătească a doua tranșă a [contribuției financiare în litigiu] în valoare de 212 000 [ECU] și respinge cererea dumneavoastră de plată a unor dobânzi de întârziere.

În al doilea rând, Comisia va recupera avansul de 318 000 [ECU], majorat cu dobânzi.

Acest ordin de recuperare este în prezent în curs de elaborare și vă va fi adresat în timp util."

33 Conform deciziei atacate, înțelegerea secretă dintre domnii Tzoanos și Freitag este dovedită de următoarele elemente:

„(a) Propunerea proiectului Ecodata a fost prezentată în urma publicării, la 26 februarie 1992, în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* (JO C 51, p. 16), a unei invitații la propuneri în vederea susținerii unor proiecte în domeniul turismului și mediului. Punctul D din această invitație la propuneri, intitulat «Criterii de selecție», enumera cinci subiecte prioritare pentru proiecte. Crearea unei bănci de date, la care se referă proiectul Ecodata, nu făcea parte din aceste cinci subiecte. În consecință, dacă se ia drept temei textul oficial al invitației la propuneri, este imposibil să se înțeleagă pentru care motiv ați prezentat o propunere având ca obiect crearea acestei bănci de date. Ținând cont de relațiile dumneavoastră anterioare cu domnul Tzoanos și de dovada existenței unor contacte între dumneavoastră la momentul efectuării propunerii prezentate în continuare, singura explicație ar fi că domnul Tzoanos v-a informat că un astfel de proiect ar putea fi subvenționat în pofida textului invitației la propuneri.

(b) Selectarea efectivă a proiectului Ecodata de domnul Tzoanos […] a fost nelegală. În vederea garantării transparenței, a concurenței loiale, a egalității de tratament și a accesului la finanțarea comunitară, evaluarea și selectarea propunerilor în vederea finanțării acestora trebuie să se întemeieze pe criterii publicate în invitația la propuneri. În mod vădit, această situație nu s-a regăsit în cazul proiectului Ecodata, întrucât acesta nu corespundea niciunuia dintre cele cinci subiecte menționate în invitația la propuneri. Literele (a) și (b) reprezintă, ambele, indicații clare ale unor practici nelegale.

(c) Invitația la propuneri publicată în *Jurnalul Oficial [al Comunităților Europene]* menționa că suma disponibilă pentru finanțare, care avea o valoare totală de 2 (două) milioane ECU, ar fi repartizată între aproximativ 25 de proiecte. În consecință, contribuția financiară medie care putea fi așteptată se ridica la aproximativ 80 000 ECU. Or, dumneavoastră ați prezentat o propunere în vederea obținerii unei contribuții comunitare de 600 000 ECU (30 % din suma totală disponibilă pentru finanțare). Această propunere ar fi fost total nerealistă dacă domnul Tzoanos nu v-ar fi informat în prealabil că puteți spera un rezultat favorabil.

(d) Bugetul [general definitiv pentru exercițiul financiar] 1992 cuprindea o notă referitoare la bugetul pentru turism în care se preciza că un cuantum minim de 530 000 ECU ar trebui consacrat pentru crearea unui sistem de informare privind turismul ecologic. Totuși, acest subiect nu figura în invitația la propuneri publicată la 26 februarie 1992. Nu aveați niciun motiv să credeți că, în pofida lipsei oricărei referințe privind subiectul «bancă de date sau sistem de informare» cuprinse în invitația la propuneri sau în nota bugetară referitoare la necesitatea unui sistem de informare, Comisia înțelegea să utilizeze această parte din buget la momentul respectiv. Singura explicație posibilă ar fi că [domnul Tzoanos] v-a informat cu privire la intenția sa, transformând astfel procedura de selecție într-o procedură nelegală și incorectă care excludea orice concurență.

(e) În cursul investigației desfășurate de Comisie, domnul Franck, președintele societății ETIC, a informat doi funcționari ai Comisiei că întreg textul solicitării de s[prijin financiar] (propunerea [proiectului] Ecodata) vă fusese adresat de domnul Tzoanos. În această etapă, singura dumneavoastră sarcină consta […] în recopierea textului cu antetul IPK și în trimiterea acestuia Comisiei. În opinia [domnului Franck], la momentul respectiv nu se prevedea nicio participare reală din partea dumneavoastră la executarea proiectului; repartizarea fondurilor între parteneri trebuia să se facă astfel: 10 % pentru dumneavoastră și 90 % pentru ceilalți parteneri, între care 01-Pliroforiki, o societate grecească propusă de domnul Tzoanos. Este clar că astfel de practici în elaborarea unei propuneri denaturează procedura de selecție și constituie manevre privind o înțelegere între un funcționar corupt și un terț care pare să consimtă.

(f) Declarațiile domnului Franck au fost parțial confirmate de unul dintre concurenții dumneavoastră. Potrivit acestuia din urmă, ați declarat că ați discutat cu domnul Tzoanos înainte de a prezenta propunerea și că [acesta] v-a informat că ați obține contribuția financiară dacă ați accepta trei parteneri de proiecte desemnați de acesta. Era vorba despre o propunere total inacceptabilă din partea unui funcționar comunitar și ar fi trebuit să fie imediat semnalată autorităților responsabile. Întrucât ați continuat să tratați cu un funcționar, v-ați arătat intenția de a vă preta la practici nelegale în detrimentul Comisiei, în pofida raporturilor dumneavoastră contractuale îndelungate cu această instituție.

(g) În cursul executării proiectului E[codata], ați avut din plin posibilitatea să semnalați că domnul Tzoanos a denaturat procedura de selecție și că a încercat să influențeze în mod nelegal atribuirea fondurilor. Or, la momentul contactelor pe care le-ați avut cu funcționari ai DG XXIII […], nu ați împărtășit niciodată îngrijorările dumneavoastră, ci, dimpotrivă, l-ați protejat și l-ați apărat pe domnul Tzoanos. Cu toate acestea, atunci când ați fost interogat de poliția belgiană în februarie 1995, ați explicat că, atât în cursul perioadei 1989-1990, cât și în

anul 1992, domnul Tzoanos făcuse deja oferte, în special cu privire la [proiectul] Ecodata, care evidențiau în mod clar intențiile sale de corupție. Deși în cursul interogatoriului poliției ați negat acceptarea acestor oferte, faptul că la momentul respectiv nu ați semnalat aceste tentative de corupție nici autorităților, nici funcționarilor DG XXIII, ci, dimpotrivă, ați continuat colaborarea cu domnul Tzoanos este un indiciu serios privind comportamentul dumneavoastră nelegal.

(h) În martie 1993, când directorul general al DG XXIII v-a întrebat dacă ați avut contacte cu domnul Tzoanos în cursul elaborării propunerii dumneavoastră, ați negat orice manipulare a acestui proiect de domnul Tzoanos anterior prezentării propunerii și ați declarat că [...] 01-Pliroforiki fusese introdusă la recomandarea domnului Tzoanos în cursul discuțiilor purtate cu acesta la momentul pregătirii propunerii dumneavoastră. Având în vedere că ați recunoscut că domnul Tzoanos s-a dedat în prealabil unor tentative de corupție, acceptarea acestei recomandări înainte de prezentarea propunerii dumneavoastră, care ulterior trebuia să fie evaluată și aprobată chiar de domnul Tzoanos în vederea acordării [contribuției financiare în litigiu], reprezintă un alt element care atestă că procedura de acordare a fost nelegală și fusese denaturată.

(i) Procesul-verbal al interogatoriului luat domnului Tzoanos de poliția belgiană arată că, potrivit agendei domnului Tzoanos, în cursul perioadei de elaborare a propunerii proiectului Ecodata, a avut loc o reuniune între dumneavoastră și domnul Tzoanos, precum și între acesta din urmă și unul dintre colaboratorii dumneavoastră. Această indicație concordă cu declarațiile menționate la literele (e) și (f). În consecință, faxul pe care l-ați trimis la 31 martie 1993 directorului general [al DG XXIII], la solicitarea acestuia, în care ați indicat că nu ați avut niciun contact cu domnul Tzoanos în cursul perioadei de pregătire a propunerii, constituie o declarație falsă.

(j) O reuniune care a avut loc la Bruxelles în noiembrie 1992 între domnul Tzoanos și [partenerii proiectului] Ecodata în birourile ETIC, una dintre societățile dumneavoastră, privind repartizarea fondurilor între partenerii proiectului pare să fie un exemplu al acestor practici privind înțelegerea. Innovence, singura societate a grupului care nu este legată nici de dumneavoastră, nici de domnul Tzoanos, nu a fost invitată la această reuniune importantă. Partenerul italian Tourconsult a fost reprezentat de dumneavoastră în calitate de acționar al acestei societăți.

(k) Faptul că logodnica (care a devenit soția) domnului Tzoanos lucra în calitate de reprezentant grec al ETIC (creată de IPK) în cadrul Lex Group (creată de domnul Tzoanos) confirmă că legăturile dintre dumneavoastră și domnul Tzoanos erau vechi și relativ strânse."

Decizia de recuperare a primei tranșe a contribuției financiare

34 În urma contestării de către IPK a unei note de debit și a unei atenționări de plată pe care Comisia i le adresase la 13 iunie și, respectiv, la 31 august 2005, Comisia a adoptat Decizia C(2006) 6452 din 4 decembrie 2006 (denumită în continuare „decizia de recuperare").

35 În această decizie, Comisia menționează, la articolul 1, că IPK îi datorează, la 31 octombrie 2006, o sumă principală de 318 000 de euro, care trebuie majorată cu dobânzile de întârziere care curg începând de la 25 iulie 2005. La articolul 3 din decizia de recuperare, Comisia precizează IPK că, în caz de neplată, procedura de executare silită va fi efectuată conform articolului 256 CE în cincisprezece zile după notificarea

deciziei de recuperare. La articolul 4 din decizia menționată, se precizează că aceasta din urmă constituie titlu executoriu în sensul articolului 256 primul paragraf CE.

36 La 15 mai 2007, IPK a rambursat Comisiei, fără recunoașterea unei obligații de plată, suma solicitată în decizia de recuperare.

Urmărirea penală la nivel național împotriva domnului Tzoanos

37 Urmărirea penală desfășurată în Belgia împotriva domnului Tzoanos, în ceea ce privește în special acțiunile sale în raport cu proiectul Ecodata, a determinat pronunțarea, la 6 mai 2008, a unei hotărâri de inadmisibilitate a cour d'appel de Bruxelles (Curtea de apel Bruxelles) pentru motiv de prescripție.

38 Urmărirea penală împotriva domnului Tzoanos în Franța, care nu avea ca obiect acțiunile sale în raport cu proiectul Ecodata, a avut drept rezultat condamnarea sa în absență de tribunal de grande instance de Paris (Tribunalul de Mare Instanță Paris), prin hotărârea din 22 septembrie 2000 (cauza nr. 9508001053), la patru ani de închisoare și la o amendă pentru o serie de acte frauduloase. Această condamnare a fost confirmată de cour d'appel de Paris (Curtea de Apel Paris) prin hotărârea din 3 noiembrie 2005 (cauza nr. 04/06084). Recursul formulat de domnul Tzoanos împotriva acestei din urmă hotărâri a fost respins de Cour de cassation (Curtea de Casație) prin hotărârea din 20 decembrie 2006.

Procedura și concluziile părților

39 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 29 iulie 2005, IPK a introdus prezenta acțiune.

40 Printr-un act depus la grefa Tribunalului la 21 decembrie 2006, IPK a introdus o cerere de măsuri provizorii prin care s-a solicitat suspendarea executării silite a deciziei de recuperare până la pronunțarea de către Tribunal a unei decizii executorii în prezenta cauză. Această cerere a fost înregistrată sub numărul T-297/05 R.

41 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 16 februarie 2005, IPK a introdus o acțiune în anularea deciziei de recuperare, înregistrată sub numărul T-41/07.

42 Prin Ordonanța din 2 mai 2007, IPK International – World Tourism Marketing Consultants/Comisia (T-297/05 R, nepublicată în Repertoriu), președintele Tribunalului a interpretat cererea de măsuri provizorii menționată la punctul 40 de mai sus ca fiind o cerere prin care se urmărește suspendarea executării deciziei atacate (punctul 18 din ordonanța respectivă) și a respins această cerere pentru lipsa urgenței.

43 Prin Ordonanța din 20 noiembrie 2009, IPK International – World Tourism Marketing Consultants/Comisia (T-41/07, nepublicată în Repertoriu, punctul 15), Tribunalul a decis, în temeiul articolului 113 din Regulamentul său de procedură că nu mai era necesar să se pronunțe în cauza T-41/07, întrucât IPK rambursase Comisiei suma solicitată în decizia de recuperare și acțiunea rămăsese, așadar, fără obiect.

44 IPK solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

45 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea IPK la plata cheltuielilor de judecată.

46 Reclamanta solicită Tribunalului să audieze mai multe persoane ca martori. În plus, în temeiul articolului 64 alineatul (3) litera (d) și al articolului 64 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, aceasta solicită prezentarea anumitor înscrisuri ale Comisiei. Astfel, reclamanta solicită, în esență, Tribunalului să dispună prezentarea de către Comisie în special „a înscrisurilor care provin de la DG XXIII și de la Direcția Generală de Control al Finanțelor privind proiectul și a tuturor înscrisurilor aferente investigațiilor desfășurate cu privire la măsurile în discuție în cauză" și să examineze înscrisurile referitoare la prima procedură contencioasă desfășurată la Tribunal (T-331/94), aceste înscrisuri fiind „pertinente în vederea prezentei acțiuni". Și Comisia citează numele mai multor persoane care pot fi convocate în calitate de martori și propune Tribunalului să se întemeieze pe dosarul din cauza T-331/94.

47 Prin scrisoarea din 30 aprilie 2010, în temeiul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a solicitat părților să depună anumite documente și le-a adresat întrebări, invitându-le să răspundă în scris. Părțile au dat curs acestor măsuri de organizare a procedurii în termenele acordate.

48 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a treia) a decis deschiderea procedurii orale.

49 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate oral de Tribunal au fost ascultate în ședința din 9 iunie 2010. În plus, la ședință, în temeiul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a solicitat părților să depună anumite documente și anumite înscrisuri și să furnizeze anumite precizări în scris. Părțile au dat curs acestor măsuri de organizare a procedurii în termenele acordate. Întrucât părțile au prezentat observații asupra documentelor depuse și asupra precizărilor furnizate, procedura orală a fost declarată terminată la 2 septembrie 2010.

În drept

Observație introductivă

50 În susținerea acțiunii, reclamanta invocă patru motive. Primul motiv este întemeiat pe neîndeplinirea condițiilor necesare pentru anularea unei decizii de acordare a unei

contribuții financiare. Al doilea și al treilea motiv sunt întemeiate pe încălcarea principiului bunei administrări și, respectiv, a obligației de motivare în sensul articolului 253 CE. Al patrulea motiv, invocat cu titlu subsidiar, se întemeiază pe „interdicția de a adopta din nou decizii care au fost anulate".

51 Tribunalul consideră oportun mai întâi să prezinte toate argumentele privind proba existenței înțelegerii, care stă la baza în special a primului motiv și, ulterior, să le aprecieze împreună cu motivul menționat.

Cu privire la proba existenței înțelegerii și cu privire la primul motiv

Argumentele părților

— Cu privire la proba existenței unui comportament coluziv imputabil IPK

52 IPK contestă realitatea înțelegerii invocate în decizia atacată. Această argumentație, dezvoltată de Comisie după ce a căzut în pretenții în cadrul primei proceduri contencioase (a se vedea punctele 18-28 de mai sus), ar avea drept unic scop imputarea acțiunilor nelegale săvârșite în cadrul Comisiei de IPK, care ar fi adevărata victimă a acestora.

53 IPK susține, în esență, că a luat la cunoștință de proiectul Ecodata prin intermediul 01-Pliroforiki în cursul unei convorbiri telefonice, la 16 martie 1992, în urma căreia 01-Pliroforiki i-ar fi prezentat, la 3 aprilie 1992, o schiță de proiect. IPK ar fi dezvoltat în mare parte conceptul prezentat în această schiță și ar fi remis Comisiei, la 22 aprilie 1992, prima sa propunere a proiectului Ecodata care prevedea colaborarea societăților Innovence, Tourconsult și 01-Pliroforiki. La ședință, IPK a recunoscut totuși, în răspunsul la o întrebare a Tribunalului, că nu primise schița proiectului din partea 01-Pliroforiki decât la 20 aprilie 1992, aspect care a fost consemnat în procesul-verbal de ședință.

54 Doar după adoptarea deciziei de acordare domnul Tzoanos ar fi încercat pentru prima dată să impună, însă fără succes, din cauza opoziției IPK, atribuirea unei părți substanțiale din sarcini și din fonduri către 01-Pliroforiki, ca urmare a importanței sale în sectorul băncilor de date. Contrar celor afirmate de Comisie, niciun acord privind proiectul menționat nu s-ar fi încheiat între IPK și domnul Tzoanos anterior deciziei de acordare și nu s-ar fi prevăzut acordarea a 10 % din contribuția financiară către IPK, și a sumei restante de 90 % către ceilalți parteneri ai proiectului Ecodata. Astfel, contactele dintre IPK și domnul Tzoanos, anterioare deciziei de acordare, nu ar fi avut nicio legătură cu acest proiect și ar fi lipsite de relevanță pentru prezenta procedură. IPK s-ar fi comportat întotdeauna în mod loial față de Comisie și ar fi solicitat fără succes o întrevedere confidențială de la superiorii ierarhici ai domnului Tzoanos pentru a critica acțiunile acestuia.

55 Cu privire la al nouălea paragraf litera (a) din decizia atacată, și anume la lipsa unei invitații la propuneri specifice pentru elaborarea unei bănci de date precum cea propusă în proiectul Ecodata, IPK susține că invitația la propuneri nu cuprindea criterii de selecție limitative, astfel încât, în afara restricțiilor exprese menționate în aceasta și în temeiul secțiunii B din respectiva invitație la propuneri, toate proiectele inovatoare și care promovau dezvoltarea ecologică a turismului puteau fi prezentate. În acest context, ar fi existat o legătură evidentă între fondurile prevăzute în bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992 și invitația la propuneri. Astfel, nu ar fi surprinzător că IPK a prezentat proiectul Ecodata.

56 În ceea ce privește al nouălea paragraf litera (b) din decizia atacată, referitor la caracterul pretins nelegal al selectării proiectului Ecodata de domnul Tzoanos, IPK arată că nu a avut nicio influență asupra unui astfel de act, strict intern Comisiei, care, în orice caz, nu ar permite să se concluzioneze existența unei înțelegeri. De altfel, IPK nu ar înțelege motivul pentru care decizia de acordare ar fi nelegală, având în vedere că, pe de o parte, propunerea proiectului Ecodata era perfect adaptată necesității unei rețele de informare privind proiectele de turism ecologic în Europa, astfel cum era menționată în bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992, și, pe de altă parte, după cum Comisia însăși ar fi recunoscut prin modificarea textului deciziei atacate în raport cu cel cuprins în scrisoarea sa din 30 septembrie 2004, selecția nu trebuia în mod obligatoriu să fie efectuată doar în temeiul criteriilor menționate, cu titlu de exemplu, în invitația la propuneri.

57 În ceea ce privește al nouălea paragraf litera (c) din decizia atacată, potrivit căruia IPK ar fi solicitat o sumă nerealistă de 600 000 ECU de contribuție financiară, reprezentând 30 % din suma globală prevăzută pentru aproximativ 25 de proiecte, IPK respinge argumentația Comisiei ca fiind „contrară abordării economice care se impune". O astfel de abordare ar exclude de la început „răspândirea" ajutoarelor comunitare între atâtea proiecte. Întrucât IPK a estimat costul proiectului Ecodata la 1 milion ECU, aceasta ar fi prezentat astfel o cerere privind o sumă echivalentă cu valoarea procentajului de cofinanțare comunitară (60 %).

58 Cu privire la al nouălea paragraf litera (d) din decizia atacată, potrivit căruia cererea IPK putea fin explicată doar de intenția domnului Tzoanos, comunicată IPK, de a reține proiectul Ecodata, aceasta arată, în esență, că atât textul bugetului general definitiv pentru exercițiul financiar 1992, cât și cel al invitației la propuneri au fost comunicate și erau accesibile publicului. Pentru a susține teza greșită a Comisiei privind pretinse scurgeri de informații, ar fi trebuit ca aceste texte să fie confidențiale.

59 IPK contestă al nouălea paragraf litera (e) din decizia atacată, întemeiat pe mărturia domnului Franck, potrivit căruia, pe de o parte, textul solicitării de sprijin financiar fusese pregătit integral de domnul Tzoanos și fusese recopiat de IPK pe hârtie cu antet înaintea trimiterii sale la Comisie și, pe de altă parte, nu se aștepta nicio participație reală din partea IPK, aceasta din urmă trebuind să primească 10% din cuantumul contribuției financiare în litigiu, valoarea restantă de 90% trebuind să fie plătită în special 01-Pliroforiki, a cărei participare fusese propusă de domnul Tzoanos. Această supoziție nu ar fi susținută de nicio probă. Dimpotrivă, schița proiectului Ecodata ar fi fost concepută inițial de 01-Pliroforiki, în persoana președintelui său, înainte de a fi comunicată IPK.

60 Pe de altă parte, anterior deciziei de acordare, nu s-ar fi pus niciodată problema ca IPK să primească 10% din suma contribuției fără a furniza în schimb o prestație. Doar în urma acestei decizii, domnul Tzoanos ar fi încercat, fără succes, să intervină în raporturile dintre partenerii proiectului Ecodata. Comisia și-a întemeiat supozițiile sale greșite doar pe mărturia necredibilă a domnului Franck. Or, acesta din urmă nu ar fi fost niciodată nici angajatul, nici reprezentantul IPK, rolul său limitându-se la administrarea unei societăți de consultanță care desfășura o activitate de închiriere de birouri la Bruxelles (Belgia) și cu care IPK a avut legătură timp de un an prin intermediul unui contract de închiriere de birouri. IPK ar fi reziliat contractul menționat în urma unor abateri grave săvârșite de domnul Franck în detrimentul său. Ulterior, acesta din urmă ar fi încercat să obțină înregistrarea unei societăți cu numele IPK International la Luxemburg, aspect la care IPK s-ar fi opus. Aceste fapte s-ar afla la originea acuzațiilor false formulate de domnul Franck împotriva IPK.

61 IPK contestă și al nouălea paragraf litera (f) din decizia atacată, potrivit căruia domnul Tzoanos ar fi obligat IPK să accepte trei parteneri desemnați de acesta înainte de decizia de acordare. Comisia nu ar cita numele concurentului IPK care s-ar afla la originea acestei afirmații eronate. Totuși, IPK apreciază că este vorba despre Studienkreis, care avea tot interesul să participe la executarea proiectului Ecodata, pentru motivul insolvabilității sale iminente și a cărei participare fusese solicitată cu insistență de Comisie (Hotărârea IPK-München/Comisia, punctul 23 de mai sus, punctul 75). Aceste fapte ar fi suficiente pentru a avea dubii asupra fiabilității acestei afirmații. În sfârșit, departe de a caracteriza un comportament coluziv al IPK, această afirmație ar

susține, dimpotrivă, caracterul nelegal al acțiunilor Comisiei care ar fi avut o comunitate inadmisibilă de interese cu Studienkreis.

62 Cu privire la al nouălea paragraf litera (g) din decizia atacată, potrivit căruia IPK nu ar fi denunțat Comisiei acțiunile frauduloase ale domnului Tzoanos, IPK susține că această argumentație nu poate susține critica întemeiată pe o pretinsă înțelegere, având în vedere că toate elementele invocate ar fi ulterioare deciziei de acordare. În plus, această critică ar fi nefondată, întrucât IPK ar fi încercat să critice acțiunile domnului Tzoanos, a căror victimă era, la superiorii ierarhici de la Comisie. În acest scop, în august 1992, aceasta ar fi solicitat o întrevedere cu domnul von Moltke, director general al DG XXIII, fără participarea domnului Tzoanos. Cu toate acestea, domnul von Moltke l-ar fi invitat pe domnul Tzoanos la întrevederea din 30 septembrie 1992 și ar fi indicat IPK că procedura de acordare fusese legală. În măsura în care Comisia se referă la evenimente din anii 1989, 1990 și 1992, IPK susține că, la momentul respectiv, nu dispunea nici de probe, nici de indicii cu valoare probantă care să îi permită să se adreseze Comisiei. În plus, aceste evenimente nu ar fi avut nici legătură cu proiectul Ecodata și nu ar fi avut nici efecte asupra deciziei de acordare.

63 Pentru motivele menționate la punctul 53 de mai sus, IPK respinge și afirmația cuprinsă în al nouălea paragraf litera (h) din decizia atacată, potrivit căreia faptul că în martie 1993 IPK ar fi negat pretinsele manipulări ale domnului Tzoanos în privința proiectului Ecodata înainte ca acesta să fie prezentat Comisiei ar constitui un indiciu al comportamentului coluziv al IPK.

64 De asemenea, IPK contestă al nouălea paragraf litera (i) din decizia atacată, potrivit căruia aceasta ar fi făcut o declarație mincinoasă, contrazisă de procesul-verbal redactat de poliția belgiană privind interogatoriul domnului Tzoanos, precizând într-un fax din 31 martie 1993 adresat domnului von Moltke că nici domnul Freitag, nici angajatul său nu avuseseră contact cu domnul Tzoanos în etapa de pregătire a proiectului Ecodata. Într-adevăr, asemenea contacte nu ar fi avut loc. IPK adaugă că, dacă ar

fi avut loc un contact, acesta i-ar fi privit pe domnii Tzoanos și Franck, întrucât acesta din urmă ar fi acționat în acest caz fără autorizarea IPK și fără știrea ei.

65 Cu privire la al nouălea paragraf litera (j) din decizia atacată, potrivit căruia, în luna noiembrie 1992, ar fi avut loc o reuniune între domnul Tzoanos, 01-Pliroforiki și IPK, care ar fi reprezentat în același timp Tourconsult, IPK susține că nu cunoștea faptul că societățile Innovence și Tourconsult nu fuseseră invitate. Aceasta nu ar fi fost nici în măsură să prevadă că reuniunea respectivă avea drept scop repartizarea sarcinilor între întreprinderile participante. În rest, tentativele de imixtiune ale domnului Tzoanos cu această ocazie nu ar constitui un indiciu al pretinsei înțelegeri, în măsura în care reuniunea menționată era ulterioară deciziei de acordare. IPK adaugă că, deși este adevărat că deținea o participație simbolică de 1 000 de euro în Tourconsult – din care nu ar fi reușit să se retragă –, nu ar fi reprezentat această societate la reuniunea respectivă prin intermediul domnului Freitag, care nu avea un mandat în acest sens. Dimpotrivă, Tourconsult ar fi fost condusă și reprezentată de domnul F., care ar fi acționat în numele Tourconsult în cadrul altor proiecte realizate pentru Comisie. Drept răspuns la o întrebare a Tribunalului, IPK precizează că a încercat, fără succes, să obțină rambursarea aportului său de capital de 1 000 de euro de la domnul F. și că în final a renunțat să sesizeze instanțele în acest scop.

66 În sfârșit, în ceea ce privește al nouălea paragraf litera (k) din decizia atacată, potrivit căruia doamna Sapountzaki, logodnică și viitoare soție a domnului Tzoanos, lucra în calitate de reprezentant grec al ETIC, creată de IPK, în cadrul Lex Group, creată la rândul ei de domnul Tzoanos, împrejurare care ar confirma caracterul vechi și relativ strâns al raporturilor dintre domnii Freitag și Tzoanos, IPK susține că nu cunoștea legăturile personale existente între domnul Tzoanos și logodnica sa, că aceasta din urmă, în calitate de pretinsă proprietară a Lex Group, nu reprezenta pentru IPK decât o persoană de contact în Grecia și că, în orice caz, un astfel de element nu permitea să se concluzioneze existența unor relații vechi și strânse între IPK și cuplul Tzoanos.

67 Pe de altă parte, în plus față de faptul că afirmațiile Comisiei s-ar întemeia pe declarațiile nesigure ale domnului Tzoanos, urmărit penal în Franța și în Belgia, și ale domnului Franck, care ar fi săvârșit abateri în cadrul activității sale desfășurate pentru IPK, Comisia nu ar fi ținut cont în mod suficient de anumite elemente dezincriminatoare care ar contrazice existența unei înțelegeri. Astfel, nicio anchetă penală nu s-ar fi inițiat vreodată împotriva IPK, iar autoritățile franceze și belgiene ar fi ajuns la concluzia că nu exista nici cea mai mică îndoială că domnul Freitag s-ar fi făcut vinovat de săvârșirea unei infracțiuni. În plus, prin investigațiile interne desfășurate de Comisie nu s-ar fi stabilit că acordarea contribuției financiare în discuție era nelegală.

68 Dimpotrivă, din prima procedură contencioasă ar rezulta că, în speță, Comisia exercitase o presiune nelegală asupra IPK (Hotărârea IPK-München/Comisia, punctul 23 de mai sus, punctele 75 și 85). În plus, IPK ar fi semnalat în timp util acțiunile domnului Tzoanos și, începând din luna august 1992, ar fi încercat să obțină o întrevedere confidențială cu domnul von Moltke cu privire la acest subiect.

69 IPK precizează că ancheta poliției belgiene fusese consecința unei plângeri depuse de IPK la 27 aprilie 1994 împotriva domnului von Moltke și a unui interviu acordat de aceasta la 4 mai 1994 ziarului *The European*. IPK nu ar fi depus plângere dacă ar fi trebuit să se teamă că se expune la acțiuni de urmărire, singura explicație plauzibilă a acestui demers fiind că nu a existat nicio înțelegere între aceasta și domnul Tzoanos. Dimpotrivă, IPK s-ar fi opus cerințelor domnului Tzoanos, asigurând ea însăși realizarea și coordonarea celei mai mari părți din proiectul Ecodata, contrar așteptărilor domnului Tzoanos, care dorea să favorizeze societatea 01-Pliroforiki. Întrucât IPK a investit fonduri proprii în proiectul Ecodata, al cărui cost total era mai mare de 1 milion de euro, aceasta ar fi avut un interes personal și imediat în reușita proiectului. Totuși, în ipoteza existenței înțelegerii pretinse, evenimentele s-ar fi desfășurat în mod necesar diferit. În special, într-un astfel de caz, IPK ar fi respectat pretinsele acorduri în vederea perceperii unei părți din contribuția financiară, fără a furniza în schimb nicio prestație.

70 Comisia consideră că prezentul litigiu trebuie situat în contextul sistemului de corupție instituit la sfârșitul anilor ’80 și la începutul anilor’90 de fostul șef al unității „Tourisme” din DG XXIII, domnul Tzoanos. Sistemul respectiv ar fi constat, în esență, în plata unor „onorarii” proporționale cu subvențiile acordate de Comisie către societăți de consultanți controlate de domnul Tzoanos sau de logodnica sa, doamna Sapountzaki, devenită soția sa. Comisia precizează că domnul Tzoanos a fost condamnat definitiv în Franța pentru acest tip de delicte și că o procedură penală îndreptată împotriva lui și a soției sale este în curs în Belgia.

71 Domnul Tzoanos ar fi căutat printr-un mandat de arestare internațional și s-ar presupune că se află în Grecia, țară care ar refuza să îl extrădeze. Venalitatea domnului Tzoanos, supranumit „Domnul treizeci de procente”, ar fi fost cunoscută în mediile avute în vedere și în special de directorul și proprietarul IPK, domnul Freitag. În conformitate cu diferite procese-verbale redactate de poliția belgiană, domnii Freitag și Tzoanos ar fi fost în contact începând din 1989. Astfel, domnul Tzoanos i-ar fi propus domnului Freitag să devină comanditar în societatea sa, European Travel Monitor, în vederea facilitării obținerii de către această societate a unor contracte ale Comisiei. Pe de altă parte, societățile controlate de domnul Freitag ar fi primit doar pentru perioada 1991-1992 subvenții din partea Comisiei în valoare de 949 365 ECU.

72 Cu privire la proiectul Ecodata, Comisia reiterează teza potrivit căreia domnul Tzoanos l-a informat pe domnul Freitag cu privire la posibilitatea de a obține o sumă importantă din contribuția financiară pentru un sistem de informare privind proiecte de turism ecologic. Domnul Tzoanos ar fi lăsat să se înțeleagă că IPK ar putea obține o astfel de contribuție financiară dacă ar introduce o cerere în acest sens care îi va fi furnizată într-o formă redactată în prealabil. În acest caz, IPK ar primi 10 % din fonduri doar în acest scop. Restul fondurilor ar fi repartizat între celelalte societăți participante la proiect și în special ar fi atribuit 01-Pliroforiki, întreprindere grecească aflată, la fel ca societatea Lex Group, sub influența domnului Tzoanos și favorizată în mod nelegal de acesta (Hotărârea Tribunalului din 19 martie 1998, Tzoanos/Comisia, T-74/96, RecFP, p. I-A-129 și II-343, punctele 252-255).

73 Ținând seama de imposibilitatea celorlalți agenți economici de a descoperi această posibilitate de contribuție financiară în lipsa unei invitații la propuneri exprese, IPK ar fi fost singura care a introdus o cerere de sprijin financiar în vederea creării unei baze de date pentru proiecte de turism ecologic. În perioada concediului de vară, domnului Tzoanos i-ar fi fost ușor să determine acordarea contribuției către IPK, și aceasta în pofida surprinderii manifestate de Studienkreis – care colaborase deja cu Comisia la un proiect similar – în fața iminenței acordării respective, efectuată fără invitație la propuneri.

74 Înainte chiar de decizia de acordare, societatea ETIC, creată de IPK, ar fi fost reprezentată în Grecia de societatea Lex Group, deținută în cuantum de 10 % de domnul Tzoanos (Hotărârea Tzoanos/Comisia, punctul 72 de mai sus, punctele 58-79). Persoana responsabilă cu clienții ar fi fost doamna Sapountzaki, care era, la momentul respectiv, logodnica și care a devenit ulterior soția domnului Tzoanos.

75 În urma deciziei de acordare, domnul Freitag nu s-ar mai fi simțit obligat să respecte acordul încheiat cu domnul Tzoanos, astfel încât acesta din urmă ar fi fost obligat să facă presiuni asupra IPK pentru a impune realizarea proiectului, după cum a fost prevăzut inițial.

76 După retragerea proiectului Ecodata din sarcina domnului Tzoanos, la 26 martie 1993, IPK, 01-Pliroforiki și celelalte două societăți participante s-ar fi pus de acord asupra repartizării financiare și tehnice a proiectului care, în aceste condiții, nu mai putea fi terminat în termenele preconizate. În aceste condiții, Comisia a decis, prin intermediul deciziei sale de respingere din 3 august 1994 (a se vedea punctul 17 de mai sus), neplata celei de a doua tranșe din contribuția financiară.

77 Întrucât IPK a obținut anularea deciziei de respingere din 3 august 1994 la sfârșitul primei proceduri contencioase, Comisia ar fi adoptat decizia atacată întemeindu-se, pe de o parte, pe informațiile privind înțelegerea dintre domnii Tzoanos și Freitag, obținute de la adoptarea deciziei de respingere menționate, și, pe de altă parte, pe posibilitatea „semnalată în mod expres de instanțele comunitare" (Hotărârea IPK-München/Comisia, punctul 23 de mai sus, punctul 92, Concluziile avocatului general Mischo prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea IPK-München și Comisia, punctul 28 de mai sus, Rec., p. I-4630, punctul 101) de a solicita rambursarea întregii contribuții financiare în temeiul principiului *fraus omnia corrumpit*.

78 Cu privire în special la al nouălea paragraf litera (a) din decizia atacată, referitor la inexistența unei invitații la propuneri specifice pentru elaborarea unei bănci de date precum proiectul Ecodata, Comisia susține că, în temeiul principiilor aplicabile în materie de contribuții financiare, invitația la propuneri este cea care determină eligibilitatea unui proiect. Or, propunerea IPK nu ar fi corespuns niciunuia dintre criteriile de selecție enumerate în invitația la propuneri. În ceea ce privește argumentul IPK, potrivit căruia bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992 prevedea o sumă de 530 000 ECU pentru finanțarea instituirii unei rețele de informare privind proiectele de turism ecologic în Europa, a cărei legătură cu invitația la propuneri era „evidentă", Comisia răspunde că ar fi fost imposibil pentru un solicitant „normal" să își dea seama că invitația la propuneri se referea și la o contribuție financiară menționată într-o frază unică la pagina 659 din bugetul general amintit. Comisia adaugă că punctul B din invitația la propuneri face trimitere în mod specific la criteriile de la punctul D. Cu toate acestea, IPK nici măcar nu ar fi încercat să demonstreze în cererea sa de sprijin financiar că proiectul propus corespundea criteriilor de selecție, astfel cum prevedea punctul C 2 din invitația la propuneri. În opinia Comisiei, această omisiune reflectă certitudinea IPK de a obține contribuția financiară solicitată. Or, numai domnul Tzoanos, persoana care decidea *de facto* cu privire la acordarea contribuției, ar fi putut fi la originea acestei certitudini. În asemenea condiții, nu ar fi surprinzător că IPK a fost singurul agent economic care a prezentat o propunere corespunzătoare descrierii cuprinse la pagina 659 din bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992 și că Studienkreis, care avea totuși un interes special în acest tip de proiect, nu a prezentat o propunere.

79 Potrivit Comisiei, dacă legătura dintre bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992 și invitația la propuneri era atât de evidentă cum pretinde IPK, ar fi surprinzător că, potrivit propriilor afirmații, 01-Pliroforiki a fost cea care a avut ideea proiectului Ecodata, iar nu IPK însăși, sau, potrivit unei versiuni divergente prezentate de aceasta, întreprinzătorul grec, domnul C., în luna aprilie 1992. Ar fi de asemenea bizar că, în luna martie 1993 domnul Freitag i-ar fi declarat încă, prin telefon și în scris, domnului von Moltke că inițiativa pentru proiectul Ecodata provenea doar de la el însuși. Aceste descrieri contradictorii ar submina credibilitatea și plauzibilitatea afirmațiilor IPK. Nici declarațiile reprezentanților 01-Pliroforiki făcute la 18 octombrie 1993 funcționarilor Comisiei care au efectuat un control al contabilității sale, potrivit cărora IPK ar fi fost cea care le-a vorbit pentru prima dată despre proiectul Ecodata, nu ar corespunde versiunii IPK. În opinia Comisiei, este astfel probabil ca domnul Tzoanos, funcționar responsabil cu invitația la propuneri și care avea un rol determinant în decizia de acordare, să fi redactat el însuși invitația la propuneri, astfel încât să corespundă exact contribuției financiare menționate la pagina 659 din bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992. Această situație ar fi fost foarte favorabilă pentru a promova sistemul fraudulos instituit de domnul Tzoanos, care consta în furnizarea unor contribuții financiare în schimbul unor comisioane.

80 Cu privire la al nouălea paragraf litera (b) din decizia atacată, referitor la caracterul nelegal al selectării proiectului Ecodata de domnul Tzoanos, Comisia arată că, deși în mod cert IPK nu putea lua ea însăși decizia de acordare, aceasta era totuși în măsură să o manipuleze, acceptând, în cadrul unui acord prealabil impus de acest funcționar competent, să colaboreze cu 01-Pliroforiki. Numai acest acord prealabil ar putea explica că, dintre 301 propuneri prezentate în răspuns la invitația la propuneri, din care numai 25 aveau vocație să fie reținute, domnul Tzoanos a ales propunerea IPK, cu atât mai mult cu cât domnul Tzoanos cunoștea că proiectul Studienkreis, care fusese deja finanțat de Comunitate, era foarte apropiat de proiectul Ecodata. În orice caz, IPK nu ar propune nicio altă explicație convingătoare în această privință.

81 Cu privire la al nouălea paragraf litera (c) din decizia atacată, care se referă la suma nerealistă de 600 000 ECU din contribuția financiară solicitată de IPK, reprezentând

30 % din suma globală de 2 milioane ECU prevăzută pentru un total de 25 de proiecte, Comisia susține că este vorba despre un indiciu clar al faptului că proiectul era convenit dinainte. Astfel, o asemenea cerere, având ca obiect o treime din suma globală disponibilă, ar fi extrem de rară pentru un singur proiect.

82 Cu privire la al nouălea paragraf litera (d) din decizia atacată, Comisia arată că doar o invitație prealabilă a domnului Tzoanos, adresată IPK, ar putea explica faptul că aceasta a prezentat cererea sa de sprijin financiar, al cărei conținut nu îndeplinea criteriile obiective de atribuire publicate și al cărei cuantum solicitat era vădit disproporționat în raport cu valoarea globală a programului de subvenție în discuție. Astfel, întrucât elaborarea oricărei cereri de sprijin financiar era cronofagă și costisitoare, niciun agent economic informat nu ar fi procedat astfel fără perspective de succes. IPK nu ar opune niciun argument credibil acestor indicii, tentativele sale de explicație rămânând abstracte, nerealiste și contradictorii.

83 Cu privire la al nouălea paragraf litera (e) din decizia atacată, care se referă în special la mărturia domnului Franck, Comisia respinge teza IPK potrivit căreia domnul Franck nu lucra pentru această societate la Bruxelles. Acesta din urmă ar fi creat la Bruxelles, la cererea domnului Freitag, societatea ETIC Headquarters Bruxelles, care avea drept sarcină stabilirea și dezvoltarea unor contacte cu instituțiile comunitare. În acest context, domnul Franck l-ar fi întâlnit pe domnul Tzoanos și ar fi luat la cunoștință de proiectul Ecodata. Astfel, domnul Franck ar fi figurat printre experții IPK în cererea de sprijin financiar pentru acest proiect. Așadar, mărturia sa ar fi determinantă pentru dovedirea faptelor, motiv pentru care IPK s-ar strădui să submineze credibilitatea acesteia.

84 Cu privire la al nouălea paragraf litera (f) din decizia atacată, potrivit căruia domnul Tzoanos ar fi obligat IPK să accepte trei parteneri de proiect desemnați de acesta înainte de decizia de acordare, Comisia contestă afirmația IPK potrivit căreia 01-Plirofori ki ar fi luat inițiativa de a prezenta o schiță a proiectului către IPK. Descrierea faptelor de către IPK ar fi contrazisă de declarațiile domnilor Franck și Bausch, compatibile

între ele și ambele credibile, precum și de faxul adresat la 31 martie 1993 domnului von Moltke de domnul Freitag, potrivit căruia IPK se afla la originea proiectului Ecodata și își alesese partenerii.

85 În ceea ce privește al nouălea paragraf litera (g) din decizia atacată, potrivit căruia, în special, pe întreg parcursul procedurii, IPK nu ar fi denunțat superiorilor ierarhici de la Comisie acțiunile frauduloase ale domnului Tzoanos, Comisia susține că această omisiune constituie un indiciu evident, și anume singura explicație plauzibilă privind existența înțelegerii dintre domnii Tzoanos și Freitag la momentul adoptării deciziei de acordare. Astfel, prin faptul că s-ar fi adresat superiorilor ierarhici ai domnului Tzoanos, IPK și-ar fi asumat riscul să se reveleze desfășurarea reală a faptelor și, în consecință, să piardă contribuția financiară în litigiu. În ceea ce privește pretinsa solicitare a IPK de a obține o întrevedere confidențială cu domnul von Moltke în absența domnului Tzoanos, Comisia adaugă că IPK ar fi trebuit doar să îi telefoneze acestuia.

86 Cu privire la al nouălea paragraf litera (h) din decizia atacată, potrivit căruia domnul Tzoanos ar fi manipulat proiectul Ecodata înainte de a fi prezentat Comisiei și ar fi recomandat 01-Pliroforiki ca partener, Comisia precizează că, în cursul unei convorbiri telefonice cu domnul Von Moltke în luna martie 1993, domnul Freitag a declarat că, în timpul etapei de pregătire între aprilie și iunie 1992, discutase cu domnul Tzoanos despre țările și întreprinderile care trebuiau integrate în proiectul respectiv, fapt care ar fost la originea recomandării domnului Tzoanos de a reține 01-Pliroforiki. Această declarație ar contrazice totuși afirmația repetată de IPK, potrivit căreia ideea proiectului Ecodata provenea de la 01-Pliroforiki. În plus, această declarație a domnului Freitag ar dovedi, în sine, colaborarea coluzivă dintre domnul Tzoanos și IPK.

87 În ceea ce privește al nouălea paragraf litera (i) din decizia atacată, potrivit căruia IPK ar fi făcut o declarație mincinoasă, contrazisă de procesele-verbale ale interogatoriului domnului Tzoanos realizat de poliția belgiană, precizând într-un fax din 31 martie 1993, adresat domnului von Moltke, că nici domnul Freitag, nici colaboratorii săi

nu avuseseră contact cu domnul Tzoanos în timpul etapei de pregătire a proiectului Ecodata, Comisia precizează că această declarație mincinoasă, al cărei caracter greșit rezultă din mai multe înscrisuri din dosar, constituie un indiciu suplimentar al existenței unei înțelegeri între domnul Tzoanos și IPK. Comisia adaugă că apărarea IPK în această privință nu este pe deplin clară, cu atât mai mult cu cât aceasta nu neagă că au existat întâlniri între domnii Freitag și/sau Franck și domnul Tzoanos în timpul perioadei care a precedat prezentarea proiectului Ecodata Comisiei.

88 Cu privire la al nouălea paragraf litera (j) din decizia atacată, potrivit căruia o reuniune între domnul Tzoanos, 01-Pliroforiki și IPK a avut loc în luna noiembrie 1992, Comisia precizează că faptul, menționat de IPK, că reuniunea respectivă a avut loc ulterior deciziei de acordare nu este de natură să repună în discuție calitatea sa de indiciu privind existența înțelegerii invocate, întrucât tentativa de imixtiune a domnului Tzoanos privind repartizarea sarcinilor și a fondurilor în cursul acestei reuniuni a corespuns celor convenite în prealabil.

89 În ceea ce privește al nouălea paragraf litera (k) din decizia atacată, potrivit căruia angajamentul doamnei Sapountzaki, logodnica și viitoarea soție a domnului Tzoanos, în calitate de reprezentant al ETIC, ar confirma caracterul vechi și relativ strâns al raporturilor dintre domnii Freitag și Tzoanos, Comisia amintește că IPK cunoștea de multă vreme venalitatea domnului Tzoanos, aspect care ar face necredibilă afirmația acestuia potrivit căreia IPK s-ar fi adresat acestuia din urmă doar în calitatea sa de șef de unitate din cadrul Comisiei în vederea obținerii unei recomandări.

90 Comisia contestă că elementele invocate de IPK (a se vedea punctul 67 de mai sus) sunt de natură să repună în discuție indiciile care dovedesc existența înțelegerii. Aceasta ar fi situația în ceea ce privește neefectuarea urmăririi penale împotriva domnului Freitag. O astfel de împrejurare nu s-ar opune intervenției Comisiei în cazul prezenței unui număr suficient de indicii privind existența înțelegerii (Concluziile avocatului general Mischo prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea IPK-München și Comisia, punctul 28 de mai sus, punctul 101).

91 Situația ar fi aceeași în ceea ce privește investigațiile interne ale Comisiei care au legătură cu domnul Tzoanos. Dincolo de faptul că IPK nu ar preciza nici la care investigații face referire Comisia, nici în ce măsură astfel de investigații o pot disculpa, Comisia susține că procedura penală belgiană îndreptată împotriva domnului Tzoanos este încă în curs și, așadar, poate furniza informații noi. Și investigațiile interne ale Comisiei s-ar fi încheiat doar provizoriu. În plus, IPK citează în mod fragmentar Hotărârea IPK-München/Comisia, punctul 23 de mai sus (punctele 75 și 85), aceasta necuprinzând în realitate niciun element în susținerea argumentului său.

92 În ceea ce privește plângerea depusă de IPK, Comisia subliniază că respectiva plângere, al cărei text nu ar fi fost prezentat de IPK, a fost îndreptată împotriva domnului von Moltke, iar nu împotriva domnului Tzoanos. Astfel, IPK ar fi încercat să deturneze bănuielile referitoare la domnul Tzoanos către domnul von Moltke, iar cele privind 01-Pliroforiki către Studienkreis. Așadar, plângerea formulată de IPK ar constitui, dimpotrivă, un indiciu suplimentar privind existența înțelegerii.

93 În ceea ce privește rezistența opusă de IPK la presiunea exercitată de domnul Tzoanos, Comisia susține că o astfel de rezistență, care a intervenit doar ulterior deciziei de acordare a contribuției financiare în litigiu, nu poate permite să se concluzioneze inexistența unei înțelegeri anterior deciziei menționate.

94 În sfârșit, cu privire la aportul de capitaluri proprii de către IPK în vedere punerii în aplicare a proiectului Ecodata, Comisia susține că un astfel de aport era o condiție necesară pentru a obține cofinanțarea din partea Comisiei.

— Cu privire la primul motiv, întemeiat pe neîndeplinirea condițiilor necesare pentru anularea unei decizii de acordare a unei contribuții financiare

95 Cu titlu principal, IPK susține că, în speță, nu sunt îndeplinite condițiile pertinente, prevăzute de Regulamentul nr. 2988/95, de anulare retroactivă a unei decizii de acordare a unor fonduri comunitare. Decizia atacată ar încălca în special Regulamentul nr. 2988/95, prin faptul că decizia de acordare nu s-ar întemeia pe o abatere în sensul acestui regulament. Cu titlu subsidiar, IPK susține că, în orice caz, întrucât se împlinise prescripția, în sensul articolului 3 din același regulament, Comisia nu avea dreptul să adopte decizia atacată.

96 În opinia IPK, astfel cum rezultă din al treilea și din al patrulea considerent ale Regulamentului nr. 2988/95, acesta se aplică tuturor domeniilor politicii comunitare și, așadar, și recuperării fondurilor comunitare de organele Comunităților. Din structura și din obiectul regulamentului menționat ar rezulta că domeniul său de aplicare poate fi extins la măsurile adoptate de Comisie, de îndată ce sunt în joc interesele financiare ale Comunităților, indiferent că este vorba despre administrarea centralizată sau descentralizată a dreptului comunitar. Pe de altă parte, în speță, astfel cum a confirmat jurisprudența, acest regulament ar fi aplicabil retroactiv și independent de faptul că acordarea contribuției financiare în discuție a avut loc anterior intrării sale în vigoare.

97 IPK susține că constatarea unei abateri în sensul articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, și anume, în speță, nelegalitatea deciziei de acordare, constituie condiția prealabilă pentru retragerea avantajului în temeiul articolului 4 alineatul (1) din același regulament. Or, decizia de acordare ar beneficia de o prezumție de legalitate, iar Comisia nu ar fi furnizat proba, care este în sarcina acesteia privind nelegalitatea deciziei pentru motivul în special al pretinsei înțelegeri invocate în decizia atacată.

98 În această privință, IPK contestă realitatea înțelegerii invocate de Comisie în decizia atacată (a se vedea punctele 33 și 52-67 de mai sus). În plus, Comisia nu ar fi luat în considerare numeroase elemente care demonstrează inexistența înțelegerii (a se vedea punctul 67 de mai sus).

99 În orice caz, chiar presupunând existența unei abateri în sensul articolului 1 alineatul (2) și al articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, IPK consideră că prescripția prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din regulamentul menționat se opunea revocării deciziei de acordare prin decizia atacată. În această privință, contrar susținerilor Comisiei, prescripția s-ar aplica nu doar în privința sancțiunilor, ci și în privința măsurilor administrative, aspect care ar fi confirmat de jurisprudență.

100 Astfel, IPK susține că termenul de prescripție de patru ani, care curge începând de la momentul constatării abaterii, expirase la momentul adoptării deciziei atacate, la 13 mai 2005, în măsura în care înțelegerea invocată avusese loc anterior deciziei de acordare, adoptată la 4 august 1992. În această privință, IPK contestă existența unei încălcări continue sau repetate, materializată, potrivit Comisiei, sub forma încălcării unei pretinse obligații de informare și de loialitate care revine oricărui beneficiar al unei contribuții comunitare. Acceptarea unei astfel de teze ar avea drept consecință că termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 din Regulamentul nr. 2988/95 nu ar începe să curgă niciodată, în măsura în care respectiva obligație de informare și de loialitate s-ar aplica oricărei abateri. În rest, IPK susține că, în speță, Comisia a întemeiat critica privind existența înțelegerii pe fapte despre care avea cunoștință încă din 1996, astfel încât aceasta ar fi putut-o invoca de multă vreme în cadrul unei noi decizii privind anularea deciziei de acordare. Întrucât Comisia nu a procedat astfel, IPK ar avea dreptul, după mai mult de unsprezece ani de la executarea reușită a proiectului Ecodata, la restabilirea securității juridice.

101 Pe de altă parte, în speță, termenul de prescripție nu ar fi fost întrerupt. Astfel, IPK arată că, pe de o parte, decizia de respingere din 3 august 1994, pe lângă faptul că

nu avea la bază motivul privind existența înțelegerii, nu avea nici același obiect ca decizia atacată, întrucât se limita să refuze plata celei de a doua tranșe a contribuției financiare și că, pe de altă parte, aceasta nu constituia un act adus la cunoștința IPK cu privire la cercetarea sau la urmărirea în justiție a unei abateri în sensul articolului 3 alineatul (1) al treilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95. În plus, în opinia IPK, critica întemeiată pe existența înțelegerii, invocată de Comisie în cadrul cauzei T-331/94, pentru prima dată în etapa prezentării observațiilor după trimiterea cauzei de către Curte la Tribunal, a fost tardivă, în afara obiectului litigiului și, prin urmare, inadmisibilă (Hotărârea IPK-München/Comisia, punctul 23 de mai sus, punctul 90). În consecință, termenul de prescripție nu ar fi fost întrerupt nici în cadrul procedurii în cauza T-331/94.

102 Potrivit IPK, chiar considerând că termenul de prescripție a fost întrerupt, întrucât Comisia nu a impus nicio sancțiune sau nu a suspendat procedura administrativă, termenul maxim de opt ani prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 expirase la momentul adoptării deciziei atacate.

103 Cu titlu subsidiar, IPK consideră că, în cazul în care Regulamentul nr. 2988/95 nu ar trebui aplicat – în pofida caracterului său de *lex specialis* – pentru a putea aplica principiile generale, în cauză, nu ar fi îndeplinite condițiile stricte la care este supusă revocarea retroactivă a unui act administrativ nelegal.

104 Cu privire la trimiterea făcută de Comisie la articolul 119 alineatul (2) și la articolul 72 alineatul (2) din Regulamentul financiar, IPK răspunde că problema dacă respectiva contribuție financiară constituie o subvenție în sensul titlului VI din Regulamentul financiar poate rămâne deschisă. Articolul 119 alineatul (2) din același regulament nu ar constitui un temei juridic suficient în sine pentru revocarea deciziei de acordare, textul său prevăzând adoptarea unor modalități de executare în acest scop. Or, nici motivele deciziei atacate, nici memoriul în apărare al Comisiei nu ar prevedea modalitățile de executare pe care s-ar fi putut întemeia revocarea deciziei de acordare. În orice caz, articolul 72 din Regulamentul financiar nu ar reprezenta o astfel de modalitate de executare. În plus, decizia atacată nu ar viza suspendarea, reducerea

sau anularea subvenției, în sensul articolului 119 alineatul (2) din Regulamentul financiar, o astfel de măsură necesitând adoptarea unui ordin de recuperare distinct. În sfârșit, în lipsa unei dispoziții de drept derivat care să îl materializeze, nici adagiul juridic *fraus omnia corrumpit* nu ar constitui un temei juridic pentru anularea unei decizii de acordare a unei contribuții financiare.

105 Comisia consideră că, în măsura în care IPK a primit contribuția financiară în discuție direct din bugetul general al Comunităților Europene, recuperarea acestei contribuții este reglementată de titlul VI (Subvenții) din Regulamentul financiar. Deși acest titlu nu cuprinde o normă expresă privind cazul unei subvenții acordate în urma unei înțelegeri, articolul 119 alineatul (2) din Regulamentul financiar ar trebui, ținând cont de principiul *fraus omnia corrumpit* și de faptul că obținerea unei subvenții prin intermediul fraudei constituie o interdicție fundamentală, să fie interpretat în mod extensiv și să fie considerat că reprezintă temeiul juridic al deciziei atacate. Efectuarea tehnică a recuperării ar fi reglementată de articolul 72 alineatul (2) din Regulamentul financiar.

106 În această privință, nu s-ar prevedea nicio normă, iar dispozițiile Regulamentului nr. 2988/95 în materie de prescripție nu s-ar aplica prin analogie. În răspunsul la întrebări adresate de Tribunal, Comisia a recunoscut totuși, atât în scris, cât și la ședință, că, presupunând că norma privind prescripția, prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din același regulament, este aplicabilă – situație care nu s-ar regăsi în speță, din moment ce regulamentul menționat nu ar constitui temeiul juridic al deciziei atacate –, aplicarea sa retroactivă în cauză trebuia să fie admisă având în vedere jurisprudența relevantă, aspect care a fost menționat în procesul-verbal de ședință. Comisia a precizat în plus la ședință că, în orice caz, astfel cum s-a recunoscut în jurisprudență, obligația de rambursare a IPK constituie simpla consecință a faptului că aceasta a obținut în mod abuziv un avantaj financiar, fără ca cererea de recuperare să trebuiască

să aibă un temei juridic de drept primar sau secundar, precum cel prevăzut de articolul 4 din Regulamentul nr. 2988/95.

107 Cu titlu subsidiar, Comisia susține că decizia atacată este întemeiată și în raport cu Regulamentul nr. 2988/95, în special pe baza articolului 1 alineatul (2), a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7, precum și a articolelor 2 și 3 din Protocolul la Convenția privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene care reglementează corupția pasivă și activă, ale căror criterii ar fi îndeplinite în speță. Astfel, domnul Tzoanos ar fi acordat un tratament preferențial IPK, acordându-i contribuția financiară în litigiu fără o invitație la propuneri expresă, în schimbul participării 01-Pliroforiki la proiectul Ecodata condus de IPK. În această privință, împrejurarea, invocată de IPK, că ea însăși nu a săvârșit în mod direct o fraudă ar fi lipsită de pertinență, din moment ce, conform articolului 7 din Regulamentul nr. 2988/95, măsurile administrative s-ar putea aplica și persoanelor care au participat la săvârșirea abaterii. În speță, ar exista numeroase elemente care par să indice că acțiunile IPK constituie corupție activă, în măsura în care aceasta a acceptat, în vederea obținerii contribuției financiare în litigiu, să constituie echipa care are în sarcină proiectul Ecodata conform dorințelor domnului Tzoanos, în interesul personal al acestuia din urmă. De asemenea, IPK ar fi acordat un mandat societății Lex Group cu foarte scurt timp înainte de decizia de acordare, aspect care putea de asemenea să fie în favoarea domnului Tzoanos.

108 Conform propriilor indicații date în cadrul primei proceduri contencioase, atunci când domnul Tzoanos a solicitat în mod deschis ca 01-Pliroforiki să primească o marte parte din contribuția financiară în litigiu, IPK ar fi trebuit să își dea seama de faptul că nu obținuse respectiva contribuție decât în schimbul acceptării sale de a realiza proiectul Ecodata cu 01-Pliroforiki. IPK ar fi participat în mod deliberat la o abatere cel mai târziu începând de la momentul la care aceasta a încercat să execute ea însăși proiectul. Comisia precizează că IPK cunoștea de mulți ani caracterul venal al domnului Tzoanos și, încă de la început, caracterul nelegal al acordării contribuției

financiare în litigiu. Refuzul ulterior al IPK de a respecta înțelegerea încheiată cu domnul Tzoanos nu poate remedia nelegalitatea deciziei de acordare.

109 În plus, în opinia Comisiei, decizia de acordare, care este rezultatul acestei înțelegeri, a putut aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților. Fără această înțelegere, contribuția financiară ar fi fost acordată cu respectarea transparenței și ar fi putut avea drept rezultat o mai bună utilizare a fondurilor în litigiu. Comisia amintește că, potrivit afirmațiilor IPK, 01-Pliroforiki nu avea o experiență specială în domeniul turismului și nici în materie de bănci de date privind mediul și că aceasta nu ar fi obținut contribuția financiară în litigiu, dacă nu ar fi fost integrată de IPK în echipa care se ocupa de proiectul Ecodata. La rândul său, propunerea IPK nu ar fi fost acceptată de domnul Tzoanos fără participarea 01-Pliroforiki. În sfârșit, eșecul proiectului Ecodata ar fi confirmat nelegalitatea acordării contribuției financiare în litigiu.

110 În opinia Comisiei, termenul de prescripție prevăzut la articolul 3 din Regulamentul nr. 2988/95 nu se opunea adoptării deciziei atacate. Presupunând că regulamentul menționat era aplicabil, această decizie ar fi avut drept scop retragerea unui avantaj obținut nejustificat, în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 2988/95, iar nu o sancțiune administrativă. Or, în temeiul articolului 3 alineatul (1) al patrulea paragraf și al articolului 3 alineatul (2) din regulamentul menționat și în pofida jurisprudenței vagi care putea indica contrariul, prescripția s-ar aplica doar în privința sancțiunilor administrative.

111 Pe de altă parte, termenul de prescripție nu ar fi început încă să curgă, având în vedere că, prin faptul că ar continua să nege înțelegerea secretă încheiată cu domnul Tzoanos, IPK ar încălca în continuare obligația sa de informare și de sinceritate față de Comisie care rezultă din acordarea contribuției financiare în litigiu, astfel încât abaterea săvârșită de aceasta nu a încetat încă, în sensul articolului 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95.

112 Comisia susține că, în orice caz, termenul de prescripție a fost întrerupt prin decizia de respingere din 3 august 1994, adoptată înaintea expirării termenului respectiv, până la 29 aprilie 2004, data pronunțării hotărârii Curții prin care s-a finalizat prima procedură contencioasă. Cu privire la termenul maxim de prescripție de opt ani, prevăzut la articolul 3 alineatul (1) al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95, Comisia respinge argumentația IPK și precizează că noțiunea „sancțiune" include și „actele" prevăzute la articolul 4 din același regulament, astfel încât orice sancțiune sau măsură în sensul articolului menționat ar putea întrerupe acest termen de prescripție. În consecință, decizia de respingere din 3 august 1994 ar fi întrerupt de asemenea sau ar fi determinat caducitatea acestui termen. Comisia adaugă că efectul retroactiv al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 ar determina necesitatea unei astfel de abordări coerente, deși decizia de respingere din 3 august 1994 nu s-a întemeiat pe articolul 4 din regulamentul menționat. Abordarea contrară ar fi „absurdă", în măsura în care ar obliga Comisia, în timpul unei proceduri contencioase în curs îndreptate împotriva unei astfel de decizii, să adopte „cu titlu preventiv" o nouă decizie având drept unic scop întreruperea termenului de prescripție. În sfârșit, ca urmare a adoptării deciziei de respingere din 3 august 1994, diferitele acte de suspendare menționate la articolul 3 alineatul (1) al treilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 nu ar fi determinante.

113 Comisia adaugă că decizia de respingere din 3 august 1994 și decizia atacată se referă la abateri privind una și aceeași contribuție financiară. În plus, aceste nereguli ar fi strâns legate între ele, întrucât executarea greșită a proiectului Ecodata ar fi cauzată în mare parte de existența înțelegerii. Comisia amintește că a invocat acest aspect în timp util în cadrul primei proceduri contencioase. Nimic nu ar împiedica Comisia să întemeieze decizia atacată pe motivele invocate cu această ocazie.

114 În sfârșit, în răspunsul la o întrebare scrisă a Tribunalului, Comisia a arătat că nu a adoptat nicio măsură având drept scop suspendarea procedurii administrative, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, o astfel de suspendare nefiind, în orice caz, prevăzută decât în cazul impunerii unor sancțiuni pecuniare, situație care nu s-ar regăsi în speță.

Aprecierea Tribunalului

— Cu privire la domeniul de aplicare *ratione materiae* al Regulamentului nr. 2988/95

115 Trebuie amintit că, potrivit IPK, Regulamentul nr. 2988/95 este aplicabil în speță. Decizia atacată ar încălca, pe de o parte, articolul 4 din regulamentul menționat ca urmare a inexistenței unei abateri imputabile IPK și, pe de altă parte, articolul 3 alineatul (1) din acest regulament, ca urmare a intervenției prescrierii urmăririi acestei pretinse abateri. În schimb, Comisia contestă, cu titlu principal, că prezenta cauză trebuie apreciată în raport cu dispozițiile Regulamentului nr. 2988/95, întrucât temeiul juridic al deciziei atacate este în special articolul 119 alineatul (2) din Regulamentul financiar, interpretat în lumina principiului *fraus omnia corrumpit*, iar nu articolul 4 din Regulamentul nr. 2988/95. În consecință, nici articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 privind prescripția nu ar mai fi aplicabil.

116 Cu privire la problema dacă prezenta cauză intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 2988/95 și, în special, dacă articolul 4 din regulamentul menționat constituie temeiul juridic pertinent pentru decizia atacată, trebuie amintit, mai întâi, că această decizie, care vizează revocarea deciziei de acordare, nu menționează nicio dispoziție de drept primar sau secundar care ar putea constitui temeiul său juridic.

117 Or, rezultă dintr-o jurisprudență consacrată că obligația de a restitui un avantaj primit în mod nejustificat prin intermediul unei practici nelegale nu încalcă principiul

legalității. Astfel, această obligație nu constituie o sancțiune, ci o simplă consecință a constatării că au fost create în mod artificial condițiile necesare pentru obținerea avantajului care rezultă din reglementarea comunitară, făcând ca avantajul primit să fie nedatorat și justificând, așadar, obligația de a-l restitui (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 14 decembrie 2000, Emsland-Stärke, C-110/99, Rec., p. I-11569, punctul 56, și Hotărârea Curții din 4 iunie 2009, Pometon, C-158/08, Rep., p. I-4695, punctul 28). Astfel, spre deosebire de sancțiunile administrative, care necesită un temei juridic specific în afara reglementării generale prevăzute de Regulamentul nr. 2988/95 (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 13 martie 2008, Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening, C-383/06-C-385/06, Rep., p. I-1561, punctul 39, și Concluziile avocatului general Kokott prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea SGS Belgium și alții, C-367/09, Rep., p. I-10761, punctele 33-49), dispozițiile prevăzute la articolul 4 alineatele (1)-(3) coroborate cu articolul 1 alineatele (1) și (2) din același regulament trebuie considerate ca fiind atât un temei juridic pertinent, cât și suficient pentru orice măsură având drept scop retragerea unui avantaj obținut în mod nejustificat prin intermediul unei abateri și, în consecință, pentru revocarea deciziei prin care se acordă acest avantaj.

118 Astfel, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, ca regulă generală, orice abatere atrage după sine retragerea avantajului obținut nejustificat, în special prin intermediul obligației de a plăti sumele datorate sau de a rambursa sumele primite nejustificat. De asemenea, conform articolului 4 alineatul (3) din același regulament, actele despre care se stabilește că au drept scop obținerea unui avantaj care contravine obiectivelor dreptului comunitar aplicabil în situația în cauză, prin crearea în mod artificial a condițiilor necesare pentru obținerea avantajului, au drept consecință, după caz, fie neacordarea avantajului respectiv, fie retragerea acestuia. În plus, rezultă din articolul 1 alineatul (1) coroborat cu articolul 4 alineatul (4) din regulamentul menționat că măsurile având drept scop retragerea unui avantaj obținut în mod nejustificat prin intermediul unei abateri nu sunt considerate sancțiuni. În sfârșit, s-a recunoscut într-o jurisprudență consacrată că, în orice caz, chiar în lipsa unei dispoziții specifice în acest scop, rezultă din principiile generale de drept comunitar că administrația este, în general, autorizată să revoce, cu efect retroactiv, un act administrativ favorabil adoptat în mod nelegal (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 20 noiembrie 2002, Lagardère și Canal+/Comisia, T-251/00, Rec., p. II-4825, punctele 138-140 și jurisprudența citată), principii generale pe care în special articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 nu face decât să le aplice la nivelul dreptului secundar.

119 În acest condiții, trebuie respins argumentul principal al Comisiei, potrivit căruia decizia atacată, care are tocmai drept scop revocarea deciziei de acordare pentru motivul că IPK ar fi obținut în mod nejustificat contribuția financiară în litigiu, ca urmare a unei înțelegeri secrete încheiate cu funcționarul competent, domnul Tzoanos, nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 2988/95. În consecință, întrucât dispozițiile pertinente ale regulamentului menționat constituie un temei juridic specific al deciziei atacate, nu este necesar să se aprecieze dacă această decizie are la bază în mod implicit articolul 119 alineatul (2) din Regulamentul financiar, principiul *fraus omnia corrumpit* sau o altă normă de drept comunitar.

120 În consecință, trebuie examinat dacă, în speță, Comisia avea dreptul să concluzioneze existența unei abateri imputabile IPK.

— Cu privire la noțiunea de abatere în sensul articolului 4 alineatele (1)-(3) coroborat cu articolul 1 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 2988/95

121 Conform articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95, constituie abatere orice încălcare a unei dispoziții de drept comunitar, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a unui agent economic, care poate sau ar putea prejudicia bugetul general al Comunităților.

122 Astfel cum rezultă din cuprinsul articolului 109 alineatul (1) din Regulamentul financiar, acordarea subvențiilor se supune între altele principiilor transparenței și tratamentului egal, ceea ce presupune ca, având în vedere bugetul limitat disponibil pentru a finanța astfel de subvenții, potențialii solicitanți ai unui sprijin financiar să fie tratați în mod egal în ceea ce privește, pe de o parte, comunicarea, în invitația la propuneri, a unor informații pertinente privind criteriile se selecție a proiectelor care trebuie prezentate și, pe de altă parte, evaluarea comparativă a proiectelor menționate care are drept rezultat selectarea acestora și acordarea subvenției. Această dispoziție este, așadar, o expresie a principiului general al egalității de tratament (Hotărârea Curții din 19 octombrie 1977, Ruckdeschel și alții, 117/76 și 16/77, Rec., p. 1753, punctul 7, și Hotărârea Curții din 13 decembrie 1984, Sermide, 106/83, Rec.,

p. 4209, punctul 28), a cărui importanță deosebită a fost subliniată în sectorul comparabil al contractelor de achiziții publice (Hotărârea Curții din 27 noiembrie 2001, Lombardini și Mantovani, C-285/99 și C-286/99, Rec., p. I-9233, punctul 37, și Hotărârea Curții din 19 iunie 2003, GAT, C-315/01, Rec., p. I-6351, punctul 73), în special în ceea ce privește obligația autorității contractante de a respecta egalitatea de șanse a tuturor ofertanților (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 17 martie 2005, AFCon Management Consultants și alții/Comisia, T-160/03, Rec., p. II-981, punctul 75 și jurisprudența citată).

123 Având în vedere caracterul fundamental al principiilor transparenței și egalității de tratament, Tribunalul consideră că acestea se aplică *mutatis mutandis* procedurii de acordare a unor subvenții din bugetul comunitar (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 13 martie 2003, José Martí Peix/Comisia, T-125/01, Rec., p. II-865, punctul 113), independent de faptul că Regulamentul financiar din 21 decembrie 1977 care reglementează bugetul general al Comunităților Europene (JO L 356, p. 1), aplicabil situației de fapt la momentul adoptării deciziei de acordare, nu menționa încă în mod expres principiile respective.

124 Astfel, în materie bugetară, în calitate de corolar al principiului egalității de tratament, obligația de transparență are ca scop, în esență, să garanteze că este înlăturat riscul de favoritism și de arbitrar din partea autorității bugetare. Acesta presupune ca toate condițiile și modalitățile procedurii de atribuire să fie formulate clar, precis și univoc în special în invitația la propuneri. Astfel, toate informațiile relevante pentru buna înțelegere a invitației la propuneri trebuie să fie puse, de îndată ce este posibil, la dispoziția agenților economici care ar putea avea interesul să participe la o procedură de acordare a unor subvenții, astfel încât, pe de o parte, să permită tuturor solicitanților rezonabil informați și care dau dovadă de o diligență normală să înțeleagă conținutul exact al acestora și să le interpreteze în același mod și, pe de altă parte, să dea posibilitatea autorității bugetare să verifice efectiv dacă proiectele propuse corespund criteriilor de selecție și de atribuire anunțate în prealabil (a se vedea,

în acest sens și prin analogie, Hotărârea Tribunalului du 12 martie 2008, Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-345/03, Rep., p. II-341, punctele 142-145).

125 În consecință, orice atingere adusă egalității de șanse și principiului transparenței constituie o abatere care afectează procedura de acordare (a se vedea, în acest și prin analogie, Hotărârea Evropaïki Dynamiki/Comisia, punctul 124 de mai sus, punctul 147).

126 Astfel, obținerea unei contribuții financiare care provine din bugetul general al Comunităților, precum contribuția financiară în litigiu, prin intermediul unui comportament coluziv, vădit contrar normelor imperative care reglementează acordarea unor asemenea contribuții, între solicitantul sprijinului financiar și funcționarul care are sarcina să pregătească invitația la propuneri, precum și să evalueze și să selecționeze proiectul care trebuie finanțat constituie o abatere în sensul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, fără a fi necesar să se aprecieze dacă acest comportament îndeplinește și criteriile privind corupția activă sau pasivă sau ale unei încălcări a unei alte norme de natură penală. În această privință, trebuie amintit că, în speță, Comisia impută IPK că a obținut în mod nelegal, și anume prin intermediul unei înțelegeri secrete cu domnul Tzoanos, funcționar care are sarcina gestionării liniei bugetare destinate finanțării unor proiecte în domeniul turismului și mediului, informații confidențiale privind modul în care trebuia procedat pentru a avea garanția obținerii contribuției financiare în litigiu.

127 În consecință, trebuie examinat dacă probele prezentate de Comisie pot dovedi existența abaterii imputate.

— Cu privire la proba privind abaterea

128 În speță, Comisia, căreia îi revine sarcina probei, a adus atât în decizia atacată, cât și în înscrisurile sale prezentate pe parcursul procesului un ansamblu de probe, a căror veridicitate nu a fost contestată ca atare de IPK, pentru a demonstra că aceasta din urmă a participat în mod activ la înțelegerea secretă cu domnul Tzoanos având drept obiect obținerea nelegală a contribuției financiare în litigiu.

129 Astfel, în primul rând, este cert că bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992, care cuprindea în total 1575 de pagini, prevedea într-o singură frază, la ultimul paragraf de la pagina 659 că „o sumă de cel puțin 530 000 ECU [ar fi utilizată] ca sprijin pentru instituirea unei rețele de informare privind proiectele de turism ecologic în Europa". Invitația la propuneri în vederea susținerii proiectelor în domeniul turismului și mediului nu viza totuși în mod concret instituirea unei rețele de informare privind proiectele de turism ecologic în Europa, ci se limita să constate în mod general că „Comisia preve[dea] să aloce 2 milioane ECU acestui program" și că „[a]proximativ 25 de proiecte [ar] fi selecționate dintre propunerile primite" și ar fi eligibile pentru un sprijin financiar al Comunității în valoare de 60 % din costuri. În plus, criteriile de selecție reținute la punctul D din invitația la propuneri, care concretizau temele de proiecte cărora li s-ar da prioritate, nu făceau referire la instituirea unei astfel de rețele de informare, și anume la o bancă de date precum cea propusă de proiectul Ecodata. Domnul Tzoanos, în calitate de funcționar care are sarcina pregătirii invitației la propuneri, era vădit capabil să stabilească această legătură cu bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992.

130 Tribunalul deduce din aceasta că teza potrivit căreia propunerea proiectului Ecodata se baza pe informații confidențiale furnizate în prealabil și în mod nelegal de domnul Tzoanos, și anume pe o astfel de propunere pregătită chiar de acesta, transmisă ulterior fie către 01-Pliroforiki, fie direct IPK, este suficient de plauzibilă și de susținută. Astfel, după cum precizează Comisia, această teză în sine este de natură să explice că

IPK a fost unicul agent economic care a prezentat o cerere de sprijin financiar pentru crearea unei baze de date pentru proiecte de turism ecologic. În special, Studienkreis, care era un agent economic experimentat în materie, nu a prezentat o astfel de cerere, deși colaborase deja cu Comisia în cadrul unui proiect similar și avea, așadar, tot interesul să procedeze astfel. În consecință, este foarte probabil ca domnul Tzoanos să fi redactat în mod deliberat invitația la propuneri astfel încât să nu se evidențieze în mod deschis o legătură cu ultima teză de la pagina 659 din bugetul general definitiv pentru exercițiul financiar 1992 pentru a permite astfel IPK și 01-Pliroforiki, datorită informațiilor confidențiale menționate, să fie singurii agenți economici care să propună un astfel de proiect.

131 În al doilea rând, IPK a recunoscut că a fost contactat de 01-Pliroforiki cu privire la un proiect de bază de date pentru proiecte de turism ecologic și că, la 22 aprilie 1992, a introdus la Comisie printr-o scrisoare purtând antetul său o cerere de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata, al cărui conținut corespundea, în esență, schiței de proiect care fusese pregătită și îi fusese trimisă la 20 aprilie 1992, și anume cu doar două zile înainte de introducerea cererii respective de către 01-Pliroforiki. IPK a preluat în mod identic descrierea proiectului menționat în această schiță, precum și cuantumul total al cererii de sprijin financiar propuse, în valoare de 600 000 ECU, și anume 60 % dintr-un cost total de 1 milion ECU. Aceasta s-a limitat să adauge o prestație suplimentară intitulată „colectare de informații" având un cost de 250 000 ECU pentru a modifica astfel repartizarea costurilor diferitelor prestații propuse. Aceste fapte contrazic, așadar, în mod clar teza inițială a IPK potrivit căreia aceasta însăși ar fi elaborat în mare măsură conținutul propunerii proiectului Ecodata (a se vedea punctul 53 de mai sus).

132 În al treilea rând, rezultă dintr-o listă furnizată de Comisie – care preia datele întâlnirilor incluse în special în agenda domnului Tzoanos sechestrată de poliția belgiană – că domnii Freitag și Franck se întâlniseră de multe ori cu domnul Tzoanos în perioada 18 martie 1992-25 noiembrie 1992 și mai ales de cel puțin trei ori înainte de introducerea, la 22 aprilie 1992, a cererii de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata, și

anume la 18 martie 1992 (întâlnire între domnii Freitag și Tzoanos), la 3 aprilie 1992 (întâlnire între domnii Franck și Tzoanos) și la 6 aprilie 1992 (întâlnire între domnii Freitag și Tzoanos). IPK nu a contestat aceste fapte ca atare și s-a limitat să pretindă că, pe de o parte, aceste întâlniri nu avuseseră ca obiect proiectul Ecodata și că, pe de altă parte, în această etapă, IPK nu o cunoștea nici pe 01-Pliroforiki și nici nu cunoștea existența unei legături între aceasta din urmă și domnul Tzoanos. Totuși, în mod contrar acestor fapte dovedite, într-un fax adresat la 31 martie 1993 domnului Moltke, domnul Freitag a afirmat în numele IPK că nu a avut niciun contact cu domnul Tzoanos în cursul etapei de pregătire a cererii de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata.

133 În acest fax, domnul Freitag a explicat în plus că de peste douăzeci de ani IPK era activă în sectorul turismului ecologic, aspect care ar fi determinat-o să prezinte proiectul Ecodata. În cadrul pregătirii proiectului respectiv, IPK ar fi căutat și ar fi identificat parteneri deosebit de capabili să coopereze cu aceasta în executarea proiectului respectiv, între care 01-Pliroforiki. În temeiul acestei baze, IPK ar fi elaborat propunerea de punere în aplicare a proiectului Ecodata. Or, trebuie să se constate că această din urmă afirmație este contrazisă de faptele indicate la punctul 131 de mai sus care dovedesc că, după ce a fost contactată de 01-Pliroforiki, IPK a convenit cu aceasta din urmă să repartizeze sarcinile privind prezentarea proiectului Ecodata și că, în cererea de sprijin financiar purtând antetul său, reprodusese, în esență, o schiță de proiect transmisă de 01-Pliroforiki la 20 aprilie 1992.

134 Rezultă din aceasta că, în speță, Comisia a dovedit corespunzător cerințelor legale că, în urma deciziei de acordare, IPK a încercat în mod activ, prin intermediul unor declarații înșelătoare, să ascundă superiorilor domnului Tzoanos adevăratele împrejurări care s-au aflat la originea introducerii cererii de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata.

135 În al patrulea rând, rezultă din cererea de sprijin financiar formulată de IPK că domnul Franck era unul dintre experții numiți de IPK pentru a pune în aplicare proiectul

Ecodata. Pe de altă parte, Comisia a prezentat un document cu antetul societății ETIC, în care se anunță „prezența la Bruxelles începând din luna mai 1992 a ETIC Headquarters" și în care figurează numele domnilor Franck și Freitag, pe de o parte, în locul rezervat pentru semnătura ambilor, și, pe de altă parte, în josul paginii, prin indicarea calităților acestora de director executiv și, respectiv, de director general al aceleiași societăți. În plus, rezultă dintr-un e-mail din 8 septembrie 1993, adresat de domnul Freitag domnului Franck, că domnul Freitag îi solicitase acestuia din urmă în special să înceteze orice activitate comercială în numele „ETIC, al European Travel Intelligence Center, al European Travel Monitor și al IPK" și să își exprime în scris acordul privind lichidarea imediată a „ETIC – Headquarter S A Luxembourg". În sfârșit, într-o broșură intitulată „European Travel Monitor No. 1/1992 – Update", editată de ETIC, se face referire la pagina 13, la rubrica „News from ETIC", la un nou membru al ETIC la Atena. Astfel, începând din luna iunie 1992, ETIC ar fi desemnat Lex Group ca reprezentant în Grecia, iar doamna Sapountzaki ar fi persoana de contact responsabilă pentru orice client. Or, nu se contestă că, pe de o parte, doamna Sapountzaki era logodnica și a devenit ulterior soția domnului Tzoanos și că, pe de altă parte, Lex Group era o societate creată de acesta din urmă și în care deținea, la momentul respectiv, o participație de 10 % (Hotărârea Tzoanos/Comisia, punctul 72 de mai sus, punctul 65). În această privință, IPK se limitează astfel să afirme că nu avea cunoștință de aceste legături între doamna Sapountzaki și domnul Tzoanos și între acesta din urmă și Lex Group.

136 Din considerațiile expuse la punctele 132 și 135 de mai sus Tribunalul concluzionează că, în mod contrar celor pretinse IPK, în perioada aprilie 1992-septembrie 1993, domnul Franck a întreținut raporturi contractuale și profesionale strânse cu domnul Freitag, atât în cadrul societăților „ETIC Headquarters Bruxelles" și „ETIC – Headquarter S A Luxembourg", cât și în cadrul funcțiilor domnului Freitag de director și de proprietar al IPK, în numele și pe seama căreia domnul Franck avusese contacte cu Comisia, inclusiv în contextul cererii de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata. Această constatare este susținută de altfel de mărturia făcută la 26 februarie 1996 de domnul Tzoanos în fața poliției belgiene, în care acesta a confirmat participarea domnului Franck la o reuniune privind proiectul Ecodata care s-a desfășurat în luna noiembrie 1992, precum și de lista care evidențiа întâlnirile dintre domnii Franck și

Tzoanos între 3 aprilie și 9 noiembrie 1992, care avuseseră loc fie în timpul pauzelor de prânz, fie în afara orelor de serviciu.

137 În aceste împrejurări, afirmația IPK potrivit căreia domnul Franck nu ar fi fost niciodată colaboratorul sau reprezentantul său și ar fi acționat pe lângă domnul Tzoanos fără autorizarea acesteia din urmă trebuie să fie respinsă.

138 Având în vedere totalitatea faptelor de mai sus, trebuie respinsă și afirmația nesusținută a IPK potrivit căreia întâlnirile dintre domnul Freitag și/sau domnul Franck și domnul Tzoanos în perioada cuprinsă între publicarea invitației la propuneri, la 26 februarie 1992, și introducerea de către IPK a cererii de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata, la 22 aprilie 1992, nu au avut ca obiect procedura de invitație la propuneri în curs, aceasta fiind la momentul respectiv un subiect de mare interes și de mare actualitate pentru ambele părți. Afirmația este cu atât mai puțin plauzibilă că cât, în paralel cu sau în urma acestor întâlniri, IPK a stabilit contacte cu 01-Pliroforiki – ale cărei legături cu domnul Tzoanos la acel moment în cadrul unui alt proiect nu sunt contestate (Hotărârea Tzoanos/Comisia, punctul 72 de mai sus, punctele 213 și 252-254), deși IPK pretinde că nu a cunoscut aceste legături la momentul menționat – și că aceste contacte au determinat pregătirea în comun și introducerea de către IPK a cererii de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata și, în sfârșit, la propunerea domnului Tzoanos, au determinat adoptarea deciziei de acordare în beneficiul proiectului respectiv. IPK nu a contestat nici argumentul Comisiei potrivit căruia 01-Pliroforiki, în sine, nu ar fi fost eligibil pentru contribuția financiară în litigiu, motiv pentru care IPK ar fi fost aleasă drept solicitantă și gestionară principală a proiectului Ecodata.

139 IPK contestă mai ales veridicitatea mărturiei pe care domnul Franck a făcut-o la 19 ianuarie 1996 în fața domnilor von Moltke (director general al DG XXIII) și Brumter (asistent al directorului general), astfel cum este rezumată într-o „Notă de dosar" purtând antetul DG XXIII, a cărei autenticitate a fost confirmată de Comisie prin prezentarea unei note de însoțire din 25 ianuarie 1996 semnate de domnul von Moltke. În opinia IPK, astfel, domnul Franck ar fi fost determinat să facă anumite declarații false

în detrimentul IPK pentru a-i cauza un prejudiciu domnului Freitag. Având în vedere faptele prezentate la punctele 132 și 135 de mai sus, domnul Franck a confirmat totuși în mod credibil în această mărturie raporturile sale contractuale și profesionale strânse cu domnul Freitag în cursul anilor 1992 și 1993, în special prin intermediul societății „ETIC Headquarters Bruxelles" până când acest raport a luat sfârșit în septembrie 1993, la inițiativa domnului Freitag.

140 IPK respinge în special următoarele afirmații ale domnului Franck, care constituie temeiul esențial al celui de al nouălea paragraf litera (e) din decizia atacată:

„Un text complet al unor cereri privind [contribuții financiare] cuprinzând descrierea proiectului [Ecodata] și repartizarea activității între subcontractanți ar fi fost trimis de domnul Tzoanos domnului Freitag, pe care acesta îl cunoștea de un anumit timp. Rolul domnului Freitag s-ar fi limitat la a transcrie acest text pe o hârtie purtând antetul său și la a o trimite Comisiei. Nicio participare a domnului Freitag la executarea proiectului nu ar fi fost prevăzută la momentul respectiv. [În schimb], o valoare de 10 % din volumul proiectului (530 000 ECU) ar fi fost prevăzută în schimbul simplei prezentări a dosarului domnul[ui] Tzoanos. Suma restantă de 90 % (477 000 ECU) se repartiza între diferiții subcontractanți printre care în special 01-Pliroforiki."

141 Tribunalul consideră că simpla constatare potrivit căreia, în esență, domnul Tzoanos, iar nu 01-Pliroforiki (a se vedea punctul 131 de mai sus) ar fi transmis domnului Freitag și/sau IPK schița proiectului Ecodata nu repune în discuție credibilitatea acestei mărturii, care, în rest, se integrează pe deplin în istoricul situației de fapt, astfel cum a fost prezentat la punctele 129-139 de mai sus. În special, această constatare coincide cu faptul că, pe de o parte, domnul Tzoanos îi întâlnise de mai multe ori pe domnii Freitag și Franck în cursul procedurii de invitație la propuneri și înainte de introducerea de către IPK a cererii de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata (a se vedea punctul 132 de mai sus) și că, pe de altă parte, la momentul respectiv, în cadrul unui alt proiect, domnul Tzoanos avea legături cu 01-Pliroforiki (Hotărârea Tzoanos/Comisia, punctul 72 de mai sus, punctele 213 și 252-254), a cărei participare activă la proiectul Ecodata dorea în mod vădit să o promoveze. Ținând cont de aceste legături,

este, așadar, posibil ca domnul Franck să nu mai fi diferențiat în mod clar, la momentul mărturiei sale din 19 ianuarie 1996, rolurile pe care domnul Tzoanos și, respectiv, 01-Pliroforiki le avuseseră în cursul procedurii de invitație la propuneri. Independent de aspectele de mai sus, faptul că, la 20 aprilie 1992, 01-Pliroforiki a trimis IPK o schiță a proiectului nu exclude faptul că această schiță provenea la origine chiar de la domnul Tzoanos, fapt care, având în vedere cele de mai sus, este în definitiv foarte probabil.

142 Pe de altă parte, în mărturia sa în fața poliției belgiene, domnul Freitag a afirmat că, în cursul unei reuniuni în luna noiembrie 1992 cu domnul Tzoanos, la care participase, între altele, 01-Pliroforiki – aspect care a fost confirmat chiar de domnul Tzoanos în mărturia sa în fața acelorași autorități –, acesta din urmă insistase ca 01-Pliroforiki să devină beneficiarul principal al contribuției financiare în litigiu și ca IPK să primească doar 10 % din aceasta. Deși, în propria mărturie, domnul Tzoanos a contestat această versiune a faptelor, arătând că domnul Freitag este cel care făcuse propunerea de a primi un comision de 10 % pentru gestionarea proiectului Ecodata, totuși domnul Tzoanos a confirmat cifra de 477 000 ECU care ar fi trebuit să fie repartizați, în diferite etape, între ceilalți parteneri ai proiectului menționat, inclusiv 01-Pliroforiki. Or, această cifră și această repartizare corespund exact celor menționate în mărturia domnului Franck, a cărui participare la această reuniune este de asemenea dovedită (a se vedea punctul 136 de mai sus). În această privință, IPK se limitează să conteste că această repartizare preconizată a fondurilor contribuției financiare în litigiu ar fi fost rezultatul unei înțelegeri secrete între domnii Tzoanos și Freitag înainte de adoptarea deciziei de acordare, teză care corespunde prezentării situației de fapt de către domnul Franck. Astfel, în opinia IPK, în cursul reuniunii din 24 noiembrie 1992, domnul Tzoanos ar fi fost interesat pentru prima dată să intervină în punerea în aplicare a proiectului Ecodata, insistând asupra unei astfel de repartizări a sarcinilor și a fondurilor, aspect la care IPK s-ar fi opus.

143 Tribunalul consideră totuși că, având în vedere ansamblul de indicii și de probe expuse și apreciate anterior, această prezentare a faptelor de către IPK nu este nici credibilă și nici nu poate afecta versiunea situației de fapt prezentate de domnul Franck. Astfel,

este puțin plauzibil ca domnul Franck să fi făcut declarații false cu simplul scop de a-i cauza un prejudiciu domnului Freitag, cu atât mai mult cu cât versiunea situației de fapt prezentată de acesta coincide cu istoricul expus la punctele 129-139 de mai sus. De asemenea, împrejurarea că, ulterior, IPK s-ar fi opus repartizării sarcinilor și a fondurilor în cadrul proiectului Ecodata nu contrazice această apreciere, din moment ce, astfel cum a afirmat în mod credibil domnul Franck, contrar celor convenite inițial cu domnul Tzoanos, „la un anumit moment în toamna anului 1992, domnul Freitag nu a mai acceptat să organizeze proiectul [Ecodata], astfel cum îl prevăzuse domnul Tzoanos". Prin urmare, potrivit domnului Franck, „[f]iind el însuși beneficiar a[l contribuției financiare în litigiu], [domnul Freitag] înțelegea să îl execute în modul său" și „a considerat că procentul care îi revenea era prea redus în raport cu riscul asumat". Împrejurarea că IPK ar fi modificat repartizarea costurilor în cererea de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata pentru a propune un serviciu suplimentar de „colectare de informații" (a se vedea punctul 131 de mai sus) constituie astfel un prim indiciu privind voința sa de a participa la punerea în aplicare a proiectului menționat în mod mai intens decât fusese prevăzut inițial de 01-Pliroforiki sau de domnul Tzoanos. În sfârșit, faptul că, în mărturia sa, domnul Franck a confirmat afirmațiile IPK potrivit cărora, la momentul pregătirii cererii de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata, domnul Freitag nu cunoștea încă societatea 01-Pliroforiki și nici legăturile acesteia cu domnul Tzoanos, nu contrazice teza plauzibilă potrivit căreia acesta ar fi încheiat o înțelegere secretă cu domnul Tzoanos pentru a prezenta o astfel de cerere în temeiul unei schițe furnizate de această societate sau de însuși domnul Tzoanos și potrivit căreia această societate ar fi trebuit să beneficieze, conform acordului menționat, de cea mai mare parte a fondurilor care trebuiau repartizate.

144 Având în vedere ansamblul considerațiilor de mai sus, trebuie, așadar, să se concluzioneze că, în speță, Comisia a furnizat probe suficiente în susținerea tezei sale potrivit căreia IPK a obținut contribuția financiară în litigiu cu ajutorului unei înțelegeri secrete încheiate cu domnul Tzoanos. Această apreciere nu este infirmată de „elementele dezincriminatorii" invocate de IPK (a se vedea punctele 67-69 de mai sus), întrucât lipsa unui rezultat al urmăririi penale desfășurate împotriva domnului Freitag la nivel național și presiunile exercitate asupra IPK de domnul von Moltke încă din vara anului 1992 (Hotărârea IPK-München/Comisia, punctul 23 de mai sus, punctul 75)

nu contrazic existența unei astfel de înțelegeri secrete începând din luna martie 1992. În sfârșit, în aceste condiții, nu este necesar să se aprecieze valoarea probatorie a celorlalte probe invocate de Comisie sau să se adopte alte măsuri de organizare a procedurii ori de investigare sau să se efectueze audieri ale unor martori.

145 În consecință, s-a dovedit corespunzător cerințelor legale că IPK a participat în mod activ la o abatere în sensul articolului 4 alineatele (1)-(3) coroborate cu articolul 1 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 2988/95 și că, așadar, Comisia avea, în principiu, dreptul să revoce decizia de acordare și să solicite IPK rambursarea primei tranșe a contribuției financiare în litigiu.

146 Totuși, trebuie examinat dacă prescrierea urmăririi în justiție în sensul articolului 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 se opunea adoptării deciziei atacate.

— Cu privire la prescrierea urmăririi în justiție în sensul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95

147 Cu privire la problema aplicabilității în cauză a normei privind prescripția prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95, trebuie amintită jurisprudența care stabilește că această normă este aplicabilă atât abaterilor care conduc la aplicarea unei sancțiuni administrative în sensul articolului 5 din acest regulament, cât și celor care fac obiectul unei măsuri administrative în sensul articolului 4 din regulamentul menționat, măsură care are ca obiect retragerea avantajului obținut nejustificat, fără a dobândi totuși caracterul unei sancțiuni (a se vedea Hotărârea Curții din 15 ianuarie 2009, Bayerische Hypotheken- und Vereinsbank, C-281/07, Rep., p. I-91, punctul 18, și Hotărârea Curții din 29 ianuarie 2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb și alții, C-278/07-C-280/07, Rep., p. I-457, punctul 22 și jurisprudența citată,

Hotărârea Tribunalului din 15 octombrie 2008, Le Canne/Comisia, T-375/05, nepublicată în Repertoriu, punctul 64 și jurisprudența citată; a se vedea și punctul 118 de mai sus).

148 Curtea s-a pronunțat de asemenea în sensul că, prin adoptarea Regulamentului nr. 2988/95 și în special a articolului 3 alineatul (1) primul paragraf din acesta, legiuitorul comunitar a înțeles să instituie o normă generală de prescripție aplicabilă în materie prin care urmărea, pe de o parte, să definească un termen minim aplicat în toate statele membre și, pe de altă parte, să renunțe la posibilitatea recuperării sumelor obținute nejustificat de la bugetul comunitar după trecerea unei perioade de patru ani de la săvârșirea abaterii care afectează plățile în litigiu. Rezultă că, începând de la data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 2988/95, orice avantaj obținut nejustificat de la bugetul comunitar poate, în principiu și cu excepția sectoarelor pentru care legiuitorul comunitar a prevăzut un termen inferior, să fie recuperat de autoritățile competente ale statelor membre într-un termen de patru ani. În ceea ce privește tipul de avantaje obținute nejustificat de la bugetul comunitar ca urmare a unor abateri care au fost săvârșite anterior intrării în vigoare a Regulamentului nr. 2988/95, Curtea a precizat că, prin adoptarea articolului 3 alineatul (1) din acest regulament și fără a aduce atingere alineatului (3) al acestui articol, legiuitorul comunitar a definit astfel o normă generală de prescripție prin care a redus în mod intenționat la patru ani perioada în care autoritățile statelor membre, acționând în numele și pe seama bugetului comunitar, ar trebui sau ar fi trebuit să recupereze astfel de avantaje obținute nejustificat (Hotărârea Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb și alții, punctul 147 de mai sus, punctele 27-29).

149 În sfârșit, Curtea a dedus din aceasta că, în temeiul articolului 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95, orice sumă primită nejustificat de un operator ca urmare a unei abateri anterioare intrării în vigoare a Regulamentului nr. 2988/95 trebuie, în principiu, să fie considerată prescrisă în lipsa vreunui act suspensiv adoptat în perioada de patru ani ulterioară săvârșirii unei astfel de abateri, act suspensiv care, conform articolului 3 alineatul (1) al treilea paragraf din același regulament, se înțelege ca fiind un act al autorității competente, adus la cunoștința persoanei în

cauză, cu privire la cercetarea sau la urmărirea în justiție a abaterii respective (Hotărârea Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb și alții, punctul 147 de mai sus, punctul 32).

150 Tribunalul consideră că aceste principii se aplică *mutatis mutandis* atunci când, în temeiul articolului 4 alineatele (1)-(3) coroborat cu articolul 1 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 2988/95, măsura în cauză a fost adoptată de Comisie, regulamentul menționat fiind o reglementare generală care se adresează oricărei autorități, atât naționale, cât și comunitare, supuse obligațiilor de bună gestionare financiară și de control al utilizării mijloacelor bugetare ale Comunităților în scopurile prevăzute, astfel cum sunt menționate în al treilea și în al treisprezecelea considerent ale Regulamentului nr. 2988/95.

151 Rezultă din aceasta că articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 este aplicabil în speță, deși faptele care se află la originea obținerii în mod nelegal a contribuției financiare în litigiu sunt anterioare intrării în vigoare a regulamentului menționat.

152 Comisia susține totuși că, presupunând chiar că articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 este aplicabil, prescripția nu se împlinise la momentul adoptării deciziei atacate. Astfel, abaterea în litigiu ar avea un caracter continuu sau repetat în sensul celui de al doilea paragraf din această dispoziție, având în vedere că, în mod contrar obligației sale de informare și de loialitate față de Comisie, IPK ar nega până în prezent că a participat la o înțelegere secretă având drept scop obținerea în mod nelegal a contribuției financiare în litigiu.

153 În această privință, trebuie amintit că o abatere este continuă sau repetată în sensul articolului 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 atunci când este comisă de un operator care obține avantaje economice dintr-un ansamblu de operațiuni similare care încalcă aceeași dispoziție de drept comunitar (Hotărârea

Curții din 11 ianuarie 2007, Vonk Dairy Products, C-279/05, Rep., p. I-239, punctele 41 și 44).

154 Or, în speță, contrar celor susținute de Comisie, abaterea imputată IPK, care constă în faptul că a participat la o înțelegere secretă cu domnul Tzoanos având drept scop obținerea contribuției financiare în litigiu, nu poate fi considerată continuă sau repetată, în sensul acestei dispoziții.

155 Astfel, această abatere s-a produs la momentul introducerii de către IPK a cererii de sprijin financiar pentru proiectul Ecodata și a încetat fie la momentul adoptării deciziei de acordare care comporta angajamentul autorității bugetare de a-i plăti contribuția financiară în litigiu, fie, cel mai târziu, la momentul la care IPK a semnat și a trimis Comisiei declarația beneficiarului (a se vedea punctul 13 de mai sus), făcând astfel obligatoriu acest angajament juridic.

156 În aceste condiții, nu este relevant că IPK și-a menținut cererea până în prezent, negând în mod repetat participarea sa la abaterea în litigiu și existența acesteia, cererea respectivă având drept fundament juridic faptele săvârșite și încheiate în anul 1992 (a se vedea, în acest sens și prin analogie, Hotărârea La Canne/Comisia, punctul 147 de mai sus, punctele 65-67).

157 Pe de altă parte, împrejurarea de a fi contestat în mod repetat aceste fapte nu doar față de Comisie, ci și la instanțele Uniunii – indiferent cât de criticabilă ar fi față de constatările cuprinse la punctele 129-144 de mai sus și în raport cu obligația de informare și de loialitate a beneficiarului unei contribuții financiare comunitare (a se vedea în acest sens Hotărârea José Martí Peix/Comisia, punctul 123 de mai sus, punctul 52) – nu constituie, în orice caz, un comportament nelegal identic sau similar abaterii inițiale în litigiu și nici un comportament care încalcă aceleași dispoziții de drept comunitar, în sensul jurisprudenței citate la punctul 153 de mai sus.

158 În consecință, articolul 3 alineatul (1) al doilea paragraf prima teză din Regulamentul nr. 2988/95 nu este aplicabil în cauză.

159 Rezultă din aceasta că termenul de prescripție de patru ani în sensul articolului 3 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 a curs fie începând de la 22 aprilie 1992, dată la care IPK a introdus cererea de contribuție financiară pentru proiectul Ecodata, fi începând de la 4 august 1992, data adoptării deciziei de acordare, fie, cel mai târziu, începând din 23 septembrie 1992, dată la care IPK a semnat și a trimis Comisiei declarația beneficiarului (a se vedea punctul 13 de mai sus). Rezultă de aici că acest termen ar fi expirat, în primul caz, la 22 aprilie 1996, în al doilea caz, la 4 august 1996 și, în al treilea caz, la 23 septembrie 1996. Or, independent de aspectul potrivit căruia care dintre aceste date trebuie să fie considerată pertinentă în vederea calculării termenului de prescripție de patru ani în prezenta cauză, trebuie constatat că decizia atacată a fost adoptată la 13 mai 2005, și anume la un timp îndelungat după expirarea termenului menționat, cu excepția cazului în care se consideră că acest termen a fost suspendat în sensul articolului 6 din Regulamentul nr. 2988/95 sau a fost întrerupt în sensul articolului 3 alineatul (1) al treilea paragraf prima teză din același regulament.

160 În această privință, trebuie constatat mai întâi că, astfel cum a recunoscut Comisia în răspunsul la o întrebare scrisă adresată de Tribunal, articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 nu se aplică decât în privința sancțiunilor, iar nu a măsurilor administrative și că, în orice caz, în speță, aceasta nu a efectuat niciun act având drept scop suspendarea termenului de prescripție.

161 În continuare, trebuie stabilit dacă acest termen a fost întrerupt de acte de cercetare sau de urmărire în justiție a abaterii în litigiu adoptate de Comisie în sensul articolului 3 alineatul (1) al treilea paragraf prima teză din Regulamentul nr. 2988/95. Astfel, această dispoziție impune existența unui „act al unei autorități competente, adus la cunoștința persoanei în cauză, cu privire la cercetarea sau la urmărirea în justiție a abaterii" în discuție.

162 În opinia Comisiei, decizia de respingere din 3 august 1994 constituie un astfel de act de întrerupere a termenului de prescripție de patru ani. Totuși, trebuie constatat că, presupunând chiar că argumentul Comisiei este întemeiat și că acest termen a început să curgă din nou începând de la 3 august 1994, acesta ar fi expirat, în lipsa unui nou act de întrerupere, la 3 august 1998. În plus, rezultă atât din Hotărârea IPK-München/Comisia, punctul 23 de mai sus (punctele 90 și 91), cât și din Hotărârea IPK-München și Comisia, punctul 28 de mai sus (punctele 67-71), că decizia de respingere din 3 august 1994 nu a vizat abaterea în litigiu, și anume înțelegerea secretă cu domnul Tzoanos, și că, în consecință, această abatere nu a făcut obiectul primei proceduri contencioase care s-a limitat la problema executării greșite a proiectului Ecodata care a determinat Comisia să refuze plata celei de a doua tranșe a contribuției financiare în litigiu. În acest condiții, contrar celor susținute de Comisie, nu este, așadar, posibil să se califice decizia de respingere din 3 august 1994 drept act având ca scop cercetarea sau urmărirea în justiție a abaterii în litigiu, astfel cum este imputată IPK în decizia atacată.

163 Pe de altă parte, nici actele de procedură efectuate de Comisie în cursul primei proceduri contencioase pentru a permite constatarea *a posteriori* a abaterii în litigiu de către instanța Uniunii nu constituie acte de întrerupere a termenului de prescripție de patru ani.

164 Deși, în mod clar, aceste acte au fost aduse la cunoștința IPK în calitate de reclamantă în procedura respectivă, actele menționate nu aveau totuși ca obiect cercetarea sau urmărirea în justiție a abaterii menționate, ci se limitau să informeze instanța Uniunii cu privire la fapte noi și la elemente probatorii pentru a consolida apărarea legalității deciziei de respingere din 3 august 1994, care nu se referea la această abatere. Astfel, este cert că, în această etapă, Comisia nu inițiase încă procedura administrativă având drept scop cercetarea sau urmărirea în justiție a abaterii în litigiu. Or, astfel cum a constatat Tribunalul la punctul 92 din Hotărârea IPK-München/Comisia, punctul 23 de mai sus, dacă Comisia ar fi considerat, după adoptarea deciziei de respingere din 3 august 1994, că noile indicii pe care le invocase erau suficiente pentru a concluziona existența unei înțelegeri nelegale între domnul Tzoanos, 01-Pliroforiki și IPK, care a încălcat procedura de acordare, aceasta ar fi putut, în loc să invoce în cursul primei proceduri contencioase un motiv nemenționat în decizia respectivă, să revoce această decizie și să adopte o nouă decizie care să cuprindă atât respingerea plății celei de

a doua tranșe a contribuției financiare, cât și dispoziția de rambursare a tranșei deja plătite. Totuși, în mod deliberat, Comisia nu a procedat astfel și a preferat să aștepte rezultatul definitiv al primei proceduri contencioase, deși domnul von Moltke propusese deja la 25 ianuarie 1996, în urma mărturiei domnului Franck, inițierea unei proceduri în vederea rambursării integrale a contribuției financiare în litigiu pentru motivul abaterii inițiale.

165 În consecință, întrucât termenul de prescripție de patru ani nu a fost întrerupt, cel mai târziu înainte de 23 septembrie 1996, urmărirea în justiție a abaterii în litigiu era prescrisă la momentul trimiterii scrisorii din 30 septembrie 2004 (a se vedea punctul 30 de mai sus) și al adoptării deciziei atacate, în sensul articolului 3 alineatul (1) primul paragraf prima teză din Regulamentul nr. 2988/95.

166 În consecință, se impune admiterea primului motiv și anularea deciziei atacate, fără a fi necesară examinarea celorlalte motive și critici invocate de IPK.

Cu privire la cheltuielile de judecată

167 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

168 Întrucât Comisia a căzut în pretenții, aceasta trebuie obligată la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor aferente procedurii referitoare la măsurile provizorii, conform concluziilor IPK.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) Anulează Decizia [ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382] a Comisiei din 13 mai 2005 de anulare a Deciziei (003977/XXIII/A3 – S92/DG/ENV8/LD/kz) a Comisiei din 4 august 1992 de acordare a unei contribuții financiare de 530 000 ECU în cadrul proiectului Ecodata.

2) Obligă Comisia Europeană la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor aferente procedurii referitoare la măsurile provizorii.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 15 aprilie 2011.

Semnături

Cuprins

Cadrul juridic ..... II - 1865

Situația de fapt ..... II - 1873

Procedură de invitație la propuneri și executarea proiectului Ecodata ..... II - 1873

Procedura în litigiu privind decizia de respingere din 3 august 1994 ..... II - 1876

Procedura administrativă care a determinat adoptarea deciziei atacate ..... II - 1884

Decizia de recuperare a primei tranșe a contribuției financiare ..... II - 1890

Urmărirea penală la nivel național împotriva domnului Tzoanos ..... II - 1891

Procedura și concluziile părților ..... II - 1892

În drept ..... II - 1894

Observație introductivă ..... II - 1894

Cu privire la proba existenței înțelegerii și cu privire la primul motiv ..... II - 1895

Argumentele părților ..... II - 1895

— Cu privire la proba existenței unui comportament coluziv imputabil IPK II - 1895

— Cu privire la primul motiv, întemeiat pe neîndeplinirea condițiilor necesare pentru anularea unei decizii de acordare a unei contribuții financiare .. II - 1910

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1919

— Cu privire la domeniul de aplicare ratione materiae al Regulamentului nr. 2988/95 ..... II - 1919

— Cu privire la noțiunea de abatere în sensul articolului 4 alineatele (1)-(3) coroborat cu articolul 1 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 2988/95 II - 1919

— Cu privire la proba privind abaterea ..... II - 1922

— Cu privire la prescrierea urmăririi în justiție în sensul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2988/95 ..... II - 1930

Cu privire la cheltuielile de judecată ..... II - 1936